

Kaskoförsäkring

för personkunder

Innehåll

Inledning	2	5.7	Säkerhetsföreskrifter	24
Några centrala begrepp som används i villkoren ..	2	5.8	Anvisningar för att avvärja och begränsa inträffad skada eller hot om skada	25
1 Kaskoförsäkringens giltighetsområde	2	6	Försäkringspremie och försäkringsperiod	26
2 Försäkringsobjekt	2	6.1	Avställning	26
2.1 Alla fordon	2	6.2	Bonus	26
2.2 Preciseringar i anslutning till fordon som utgör försäkringsobjekt	3	6.3	Minimipremie för försäkringsperiod	27
2.3 Utrustning som inte är monterad på eller i fordonet	3	6.4	Försäkringsperiod	27
2.4 Omfattas inte av försäkringen	3	6.5	Försäkringsavtalet upphör	27
3 Sakförsäkringar	3	7	Kaskoförsäkringsvillkor för musei- och hobbyfordon	27
3.1 Kollisionsförsäkring	3	7.1	Försäkringsobjekt	27
3.2 Älgskadeförsäkring	4	7.2	Transportförsäkring	27
3.3 Djurkollisionsförsäkring	4	7.3	Bilräddningsförsäkring	27
3.4 Brandförsäkring	5	7.4	Ersättning av skada och betalning	28
3.5 Stöldförsäkring	5	7.5	Självrisker	28
3.6 Skadegörelseförsäkring	6	7.6	Avställning	28
3.7 Naturskadeförsäkringen	6			
3.8 Inlösningsförmån	6			
3.9 Utvidgat inlösningsvillkor	7			
3.10 Glasförsäkring	7			
3.11 Bedrägeriförsäkring	8			
3.12 Maskinkadeförsäkring för arbetsmaskin	8			
3.13 Transportförsäkring för arbetsmaskin	9			
4 Förmögenhets- och finansieringsförsäkringar	9			
4.1 Bilräddningsförsäkring och Bogseringserviceförsäkring	9			
4.2 Finansieringsförsäkring	11			
4.3 Rättsskyddsförsäkring	11			
4.4 Ansvarsförsäkring utomlands	15			
4.5 Ansvarsförsäkring för arbetsmaskin	16			
4.6 Maskinbräckageavbrottsförsäkring för arbetsmaskin	16			
4.7 Avbrottsförsäkring	17			
4.8 Försäkring för ersättande bil och Omfattande försäkring för ersättande bil ..	18			
4.9 Kostnadskydd	20			
5 Ersättningsbestämmelser	20			
5.1 Ersättningsbara skador	20			
5.2 Ersättningsbegränsningar	21			
5.3 Skyldighet att förete utredning och överlåta äganderätten till fordonet	21			
5.4 Skadebelopp	21			
5.5 Reparation och inlösnings av försäkringsobjekt	22			
5.6 Skatteregler vid sakförsäkring	23			

Allmänna avtalsvillkor

1	Några centrala begrepp	29
2	Givande av information innan avtalet ingås	29
3	Inträdande av försäkringsbolagets ansvar och avtalets giltighetstid	30
4	Premie	31
5	Givande av information under avtalets giltighetstid	32
6	Skyldighet att hindra och begränsa skada ..	33
7	Orsakande av försäkringsfall	34
8	Identifikation vid skadeförsäkring	35
9	Otillräknelighet och tvångsläge	35
10	Förmånstagarförordnande vid personförsäkring	35
11	Ersättningsförfarande	35
12	Försäkringsersättning vid skadeförsäkring ..	36
13	Överklagande av försäkringsbolagets beslut	37
14	Försäkringsbolagets regressrätt	38
15	Ändring av försäkringsavtalet	38
16	Försäkringsavtalets upphörande	39
17	Rättigheter för tredje part vid skadeförsäkring	41
18	Hantering av skadeuppgifter	42

Inledning

Det centrala innehållet i försäkringsavtalet bestäms i försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren. Försäkringsobjektet, försäkringsskyddet, försäkringsbeloppen, maximi-sättningarna, självriskerna samt tilläggs-skydden och specialvillkoren som inkluderats i avtalet finns antecknade i försäkringsbrevet.

Försäkringsvillkoren består av tre delar: kaskoförsäkringsvillkor, kaskoförsäkringsvillkor för musei- och hobbyfordon samt allmänna avtalsvillkor.

Några centrala begrepp som används i villkoren

Nedan finns en lista på några begrepp som hänför sig till fordonsförsäkringen. Övriga allmänna begrepp som tillämpas på försäkringarna finns i de allmänna avtalsvillkoren.

Ett **terrängfordon** är ett motordrivet fordon som tillverkats för att transportera personer eller varor eller dra andra fordon. De vanligaste terrängfordonen är snöskotrar och terränghjulingar som inte godkännts för vägtrafik. Terrängbilar eller andra fordon som är avsedda för att även användas i vägtrafik räknas inte som terrängfordon.

Med **specialfordon** avses fordon som tillverkats och utrustats för specialbruk såsom brand- och bärgningsbilar, veterinärbilar samt ambulanser och likbilar.

Med **tilläggsutrustning** avses utrustning som endast tjänar fordonet och förser fordonet med tilläggssegenskaper (t.ex. luftkonditionering, vindavvisare på tak, ställning för extraljus, skidbox).

Med **tillbehör** avses en anordning som ska monteras på fordonet på grund av arbeten som utförs med fordonet (t.ex. frontlastare, skopa, lyftanordning). Tillbehör ökar möjligheterna att använda fordonet som arbetsmaskin.

Med **påbyggnad** avses en helhet som monteras på den egentliga ramkonstruktionen på lastbil eller släpvagn och som gör det möjligt att använda fordonet för det ändamål som det anskaffats (t.ex. flak, lastkorg, anordningar för växelflak, tank).

Med **fast montering** avses en sådan montering eller koppling som inte kan göras lätt och på sedvanligt sätt på grund av utrustningens eller anordningens fästningsmetod eller utan verktyg. Kopp-

ling av släpvagnar eller andra släpbara maskiner eller anordningar anses inte vara fast montering. Inte heller enbart koppling till fordonets strömkrets anses vara fast montering.

Vid försäkring som grundar sig på **säsongpremie-sättning** fördelas årspremien mellan olika månader till olika belopp beroende på risken, dvs. enligt hur skaderisken och fordonets användning varierar under olika årstider.

Bedrägeri i samband med hyrning av bil är, när den som hyr bilen från första början inte hade för avsikt att återlämna bilen utan har misslett den som hyr ut fordonet att tro att det är frågan om en normal hyrning.

Förskingring i samband med hyrning av bil är, när den som hyr bilen efter att hyresavtalet ingåtts beslutar sig för att inte återlämna bilen.

1 Kaskoförsäkringens giltighetsområde

Försäkringen gäller i hela Europa och i länder utanför Europa som har ingått avtal om grönt kort om annat inte har angetts om giltighetsområdet i försäkringsbrevet eller i anslutning till försäkringsskyddet.

Giltighetsområdet i Försäkring för ersättande bil och Omfattande försäkring för ersättande bil fastställs i punkt 4.8.

Giltighetsområdet för Ansvarsförsäkring utomlands fastställs i punkt 4.4.

Giltighetsområdet för Ansvarsförsäkring för arbetsmaskin fastställs i punkt 4.5.

2 Försäkringsobjekt

2.1 Alla fordon

1. Försäkringsobjekt är fordon som specificerats i försäkringsbrevet eller försäkringsförteckningen.
2. Försäkringsobjektet omfattar även standardutrustning som ingår i riktpriiset samt i fordonet fast monterade sedvanliga tillbehör och påbyggnader samt fast monterad sedvanlig tilläggsutrustning vilka i väsentlig grad hänför sig till användningen av fordonet och ägs eller har köpts på avbetalning av försäkringstagaren eller av personer som bor i samma hus-håll som försäkringstagaren.

3. Ljud- och bildåtergivningsutrustning samt navigationsutrustning som monterats efteråt är försäkringsobjekt upp till totalt högst 2 000 euro.

2.2 Preciseringar i anslutning till fordon som utgör försäkringsobjekt

Försäkringsobjekt är:

1. Av försäkringstagaren ägd skyddsutrustning som hör till motorcykel, moped och terrängfordon, dvs. en hjälm, en kommunikationsenhet för hjälm samt kördräkt, handskar och stövlar. Försäkringsobjekt är dessutom av försäkringstagaren ägd släpvagn eller släde som är avsedd att användas tillsammans med fordonet och kopplad till fordonet vid skadetidpunkten och inte är registreringspliktigt.
2. I fråga om husbilar och bussar samt husvagnar: utöver den utrustning som monterats av tillverkaren sådana i efterhand monterade hushållsmaskiner som väsentligt hänför sig till användningen av fordonet, t.ex. TV, mikroovågsugn och övriga apparater som används vid matlagning.
3. Tillbehör och utrustning som kopplats till traktor och motorarbetsmaskin och som inte drivs med egen motor. I fråga om traktor är försäkringsobjekt även släpvagn som inte är registreringspliktig och som var kopplad till fordonet vid skadetidpunkten.

2.3 Utrustning som inte är monterad på eller i fordonet

Brand- och stödförsäkringsobjekt är på sedvanligt sätt från fordonet löstagbart tillbehör, löstagbar tilläggsutrustning och löstagbar påbyggnad, ett av varje slag.

Försäkringsobjekt i brand- och stödförsäkringen är även

1. i fråga om person-, paket- och mopedbilar, registrerade terränghjulingar (fordonsklasserna L2e, L5e, L6e och L7e) samt släpvagnar en omgång sommar- eller vinterdäck som inte är monterade på fordonet
2. släpvagn eller släde som inte är monterad på traktor eller terrängfordon och inte är registreringspliktig.

2.4 Omfattas inte av försäkringen

Försäkringen omfattar inte

1. utrustning som är främmande för fordonets egentliga bruk

2. reservdelar till fordonet
3. anordningar och utrustning som står i strid med myndigheternas bestämmelser, t.ex. radar-detektor
4. konstruktioner och utrustningar avsedda för tävlingar, t.ex. specialmätare
5. fordonets konstruktioner, anordningar, utrustningar och delar som inte ändringsbesiktigats men som kräver att ändringsbesiktning görs
6. speciallackering, dvs. all lackering som skiljer sig från fordonstillverkarens normala färgurval, t.ex. pärmolackering, dekorationslackering och kameleontlackering
7. tejpning med undantag av dekaler och logon som hänför sig till företagsverksamhet och ägs av försäkringstagaren
8. övriga än i punkt 2.1-2.2 nämnda ljud- och bildåtergivningsutrustning, televisioner, mobiltelefoner och datorer med undantag av en färddator som fordonstillverkaren monterat som standard- eller tilläggsutrustning
9. lösegendom såsom kläder, hemtextilier, sängkläder, bestick, matvaror eller annan motsvarande lösegendom
10. bränslen
11. sjöcontainrar.

3 Sakförsäkringar

Försäkringen ersätter direkta sakskador enligt dessa villkor.

3.1 Kollisionsförsäkring

Kollisionsförsäkringen ersätter sakskada som direkt orsakats försäkringsobjektet av

1. att fordonet kört av vägen eller vält
2. slag, kollision, fall eller annan liknande utifrån plötsligt verkande orsak som skadat försäkringsobjektet
3. att lastbil plötsligt och oförutsett vält vid lastning eller lossning.

Kollisionsförsäkringen för motorarbetsmaskin ersätter även sakskada som direkt orsakats av att motorarbetsmaskinen sjunkit genom is eller ner i kärr eller vatten.

Skada som ersätts med stöd av kollisionsförsäkringen minskar bonusen om det är fråga om en försäkring med bonusrätt.

Självriskan har antecknats i försäkringsbrevet.

Kollisionsförsäkringen ersätter inte skada som orsakats

1. av bristfällig olje-, kylvätske- eller kylmedels-cirkulation som skadar fordonets
 - motor eller dess tilläggsutrustning
 - växellåda
 - kraftöverföring
 - kylsystem eller
 - luftkonditioneringsanläggning
2. fordonets del eller anordning på grund av konstruktions-, tillverknings- eller materialfel
3. av fordonets del, tilläggsutrustning eller tillbehör på själva fordonet
4. av vatten om fordonet framförs på väg eller annat område som helt eller delvis är täckt av vatten
5. av vatten på styrenhet för fordonets funktioner (t.ex. motorstyrning, växellåda, antisladd, luftkonditionering) om skadan inte är en direkt följd av händelser angivna i punkterna 3.1–3.7
6. av att fordonet sjunkit ner i vatten, kärr eller genom is annanstans än på vinterväg i allmänt bruk som uppfyller vägmyndigheternas säkerhetsbestämmelser. Begränsningen gäller inte motorarbetsmaskin.
7. av last i fordonet om skadan inte är en direkt följd av händelser angivna i punkterna 3.1–3.7
8. av djur i fordonet om skadan inte är en direkt följd av händelser angivna i punkterna 3.1–3.7
9. när fordonet används i tävling eller träning inför tävling
10. när fordonet används på motorbana eller i kör- eller hastighetsträning på annat område eller annan vägsträcka (t.ex. Nürburgring Nordschleife)
Begränsningen ovan gäller inte vid körundervisning för körkort som ges av bilskolelärare eller annan utbildning som på förhand avtalats med försäkringsbolaget.
11. under påstått olovligt bruk eller olovligt bruk om det inte går att bevisa att det dessförinnan inträffat ett försäkringsfall som avses i punkt 3.5
12. av påfyllning eller användning av fel eller felaktigt bränsle eller annan vätska eller av att bränsle eller vätska påfyllts på ett ställe där de inte hör hemma
13. av atomskada som avses i atomansvarighetslagen, oberoende av var atomskadan inträffat

14. av krig, uppror, revolution eller liknande orsak
15. av isens eller snöns tyngd eller av köld, regn eller värme
16. av långsamt fortskridande händelser såsom slitage, fukt, korrosion, rost, svampbildning, mögel, förmultning, materialutmattning eller av annat motsvarande långsamt verkande fenomen
17. av händelse som omfattas av garanti eller ansvar för fel hos importör eller affär som sålt eller reparerat fordonet

3.2 Älgskadeförsäkring

Älgskadeförsäkringen ersätter sakskada som orsakats av direkt kollision med hjortdjur (älg, ren, hjort, rådjur). Med kollision avses att man stöter ihop med hjortdjuret.

Skador orsakade av väjning för hjortdjur ersätts med stöd av kollisionsförsäkringen i enlighet med villkorspunkten för kollisionsförsäkring (se punkt 3.1).

Skada som ersätts med stöd av älgskadeförsäkringen minskar inte bonus. Självrisken har antecknats i försäkringsbrevet.

Älgskadeförsäkringen ersätter inte skada som orsakats

1. av bristfällig olje-, kylvätske- eller kylmedels-cirkulation som skadar fordonets
 - motor eller dess tilläggsutrustning
 - växellåda
 - kraftöverföring
 - kylsystem eller
 - luftkonditioneringsanläggning
2. av last i fordonet
3. av väjning för hjortdjur
4. av händelse som omfattas av garanti eller ansvar för fel hos importör eller affär som sålt eller reparerat fordonet.

3.3 Djurkollisionsförsäkring

Djurkollisionsförsäkringen ersätter sakskada som orsakats av direkt kollision med annat djur än hjortdjur. Med kollision avses att fordonet stöter ihop med djuret.

Skador orsakade av väjning för djur ersätts med stöd av kollisionsförsäkringen i enlighet med villkorspunkten för kollisionsförsäkring (se punkt 3.1).

Skada som ersätts med stöd av djurkollisionsförsäkringen minskar inte bonus. Självrisken har antecknats i försäkringsbrevet.

Djurkollisionsförsäkringen ersätter inte skada som orsakats

1. av bristfällig olje-, kylvätske- eller kylmedels-cirkulation som skadar fordonets
 - motor eller dess tilläggsutrustning
 - växellåda
 - kraftöverföring
 - kylsystem eller
 - luftkonditioneringsanläggning
2. av last i fordonet
3. av väjning för djur
4. av händelse som omfattas av garanti eller ansvar för fel hos importör eller affär som sålt eller reparerat fordonet.

3.4 Brandförsäkring

Brandförsäkringen ersätter skada som orsakats av

1. eld som kommit lös
2. blixtnedslag direkt i ett fordon.

Skada som ersätts med stöd av brandförsäkringen minskar inte bonus. Självrisken har antecknats i försäkringsbrevet.

Automatiskt släckningssystem

Motorrum och rum för tilläggsvärme i bussar som tagits i bruk 1.1.2015 och senare (fordonsklass M3, M3G) ska förse med ett automatiskt släckningssystem som godkänts av försäkringsbolaget.

Motorarbetsmaskin ska alltid förse med ett av försäkringsbolaget godkänt släckningssystem när

1. arbetsmaskinen hör till säkerhetsklass 1 eller 2 enligt säkerhetsföreskrift FK127B
2. arbetsmaskinen används i brandfarlig eller på annat sätt riskfylld omgivning såsom i skog, på såg, på virkesfabrik, på torvmosse, på område för hantering av torv eller energiavfall, i målarfärgslager, i kemisk eller petrokemisk industrialanläggning, på kraftverk, i stenbrott, i underjordiska schakt och gruvor
3. arbetsmaskinen används för att hantera brandfarligt material såsom träflis, sågspån, torv, trä, energiavfall, pappers- eller oljeprodukter.

Släckningssystemet ska underhållas och servas enligt tillverkarens anvisningar. Underhålls-åtgärderna ska antecknas i en underhållsdag-

bok och en besiktningsrapport ska uppgöras över besiktningar.

Om villkorspunkterna ovan inte har iakttagits i fråga om bussar och motorredskap tillämpas vid brandskador en avvikande självrisk enligt villkorspunkt 5.5.6.1.

Brandförsäkringen ersätter inte

1. skada som orsakats av kortslutning i elektrisk anordning eller plötslig ändring i spänningen
2. skada som uppstått när fordonet använts i tävling eller träning inför tävling
3. skada som uppstått under olovligt bruk eller påstått olovligt bruk om det inte går att bevisa att det dessförinnan inträffat ett försäkringsfall som avses i punkt 3.5
4. skada som till följd av att en fordonsdel blivit het orsakats själva delen eller andra delar eller konstruktioner i fordonet
5. skada som orsakats av atomskada som avses i atomansvarighetslagen, oberoende av var atomskadan inträffat
6. skada till följd av krig, uppror, revolution eller annan liknande orsak
7. skada som orsakats av händelse som omfattas av garanti eller ansvar för fel hos importör eller affär som sålt eller reparerat fordonet
8. skador som brand eller explosion inne i ett avgasrör orsakat själva avgasröret.

3.5 Stöldförsäkring

Stöldförsäkringen ersätter sakskada som uppstått till följd av att försäkringsobjektet förlorats eller skadats när orsaken varit stöld, bruksstöld av motorfordon, olovligt bruk av fordon eller försök till dessa och objektet för gärningen varit låst eller förvarats i låst lokalitet dit utomstående inte har tillträde.

Skada till följd av förlust av fordon ersätts endast om den försäkrade eller polis- eller tullmyndighet inte har fått uppgift om att fordonet hittats inom 30 dagar efter att försäkringsbolaget meddelats om att fordonet stulits och efter att polisanmälan gjorts.

Skada som ersätts med stöd av stöldförsäkringen minskar inte bonus. Självrisken har antecknats i försäkringsbrevet. Se avvikande självrisiker i stöldförsäkring i punkt 5.5.6.1.

Stöldförsäkringen ersätter inte skada

1. om skadevällaren med tillstånd fått fordonet eller dess nycklar i sin besittning

2. om skadevällaren är en av de försäkrade eller en med den försäkrade jämställd person eller om skadan orsakats av någon annan person med deras tillstånd. Se även punkt 8 Identifikation vid skadeförsäkring i de allmänna avtalsvillkoren
3. om ett olåst fordon eller dess utrustning stulits eller olovligt tagits i bruk från lokalitet dit annan person än den försäkrade eller personer som bor i samma hushåll som den försäkrade har nyckel
4. som orsakats av bedrägeri eller förskingring
5. som orsakats av krig, uppror, revolution eller annan liknande orsak
6. som orsakats av händelse som omfattas av garanti eller ansvar för fel hos importör eller affär som sålt eller reparerat fordonet.

3.6 Skadegörelseförsäkring

Skadegörelseförsäkringen ersätter sakskada på försäkringsobjektet som orsakats av uppsåtlig skadegörelse. Med uppsåtlig skadegörelse avses att skadevällarens uttryckliga syfte varit att skada försäkringsobjektet. Se även allmänna avtalsvillkor punkt 11.1 Ersättningsökandens skyldigheter.

Skada som ersätts med stöd av skadegörelseförsäkringen minskar inte bonus. Självrisken har antecknats i försäkringsbrevet.

Skadegörelseförsäkringen ersätter inte skada

1. som orsakats med ett annat fordon
2. som uppstått under olovligt bruk eller påstått olovligt bruk om det inte går att bevisa att det dessförinnan inträffat ett försäkringsfall som avses i punkt 3.5
3. skada som har skett i ett olåst fordon om inte fordonet finns i ett låst förvaringsutrymme dit endast personer som bor i samma hushåll har nyckel
4. som orsakats av orent, förorenat eller felaktigt bränsle
5. som ersätts med stöd av kollisions-, stöld- eller brandförsäkring
6. som orsakats av krig, uppror, revolution eller annan liknande orsak
7. som orsakats av händelse som omfattas av garanti eller ansvar för fel hos importör eller affär som sålt eller reparerat fordonet.

3.7 Naturskadeförsäkringen

Naturskadeförsäkringen ersätter sakskada som direkt orsakats

1. av träd som vinden fällt på fordon
2. stillastående fordon av annat föremål som vinden slitit loss
3. fordonets yttre av hagel
4. av att vattenytan stigit när fordonet stått stilla med strömmen avstängd.

Skada orsakad av blixtnedslag ersätts med stöd av brandförsäkringen i enlighet med villkorspunkten för brandförsäkring (punkt 3.4).

Skada som ersätts med stöd av naturskadeförsäkringen minskar inte bonus. Självrisken har antecknats i försäkringsbrevet.

Naturskadeförsäkringen ersätter inte sakskada som orsakats

1. av vatten om fordonet framförts på väg eller annat område som helt eller delvis är täckt av vatten
2. av vatten på styrenheten för fordonets funktioner (t.ex. motorstyrning, växellåda, anti-sladd, luftkonditionering) om skadan inte är en direkt följd av en händelse som är ersättningsbar med stöd av naturskadeförsäkringen
3. av isens eller snöns tyngd eller av köld, regn eller värme
4. av långsamt fortskridande händelser såsom slitage, fukt, korrosion, rost, svampbildning, mögel, förmultning, materialutmattning eller annat motsvarande långsamt verkande fenomen
5. av luftström som fordon gett upphov till
6. av händelse som omfattas av garanti eller ansvar för fel hos importör eller affär som sålt eller reparerat fordonet.

3.8 Inlösningsförmån

Inlösningsförmånen är en sakförsäkring som kompletterar försäkringarna i punkterna 3.1–3.7, från vilken utöver fordonets gängse värde betalas tilläggsersättning, förutsatt att förutsättningarna för ersättning uppfylls enligt dessa villkor. Ersättning för gängse värdet betalas med stöd av sakförsäkring som bestäms på basis av skadetyyp.

3.8.1 Totalersättning i form av kontantpris på nytt fordon

Med stöd av inlösningsförmånen utbetalas som ersättning kontantköpspriset för ett nytt likadant fordon av samma märke, modell och med samma utrustningsnivå förutsatt att

- försäkringsobjektet, förutom att ha ägts och innehafts av en importör och/eller bilaffär,

endast har ägts eller innehafts av försäkringsägaren och varit kaskoförsäkrat från och med datumet det registrerades eller borde ha registrerats första gången,

- det har gått högst tre år efter datumet försäkringsobjektet för första gången togs i bruk,
- högst 60 000 km har körts med försäkringsobjektet och
- de uppskattade reparationskostnaderna för försäkringsobjektet är minst 50 % av kontantköpspriset för ett nytt likadant fordon eller om ett likadant fordon inte längre saluförs, av kontantköpspriset för en fordonsmodell som närmast motsvarar den skadade fordonmodellen.

Med kontantköpspris avses högst det pris för vilket försäkringsbolaget kan eller skulle ha kunnat köpa ett fordon av samma märke och modell med motsvarande utrustning som ingår i inlösnings- eller skadetidpunkten eller då fordonet senast salufördes.

Om modellen inte längre saluförs är övre gränsen för ersättningskyldigheten det lägsta kontantköpspriset för en likadan fordonsmodell då den senast salufördes. Fordonets färg är inte en faktor som begränsar likheten.

Ett villkor för ersättning med stöd av inlösningsförmånen är att ett likadant fordon eller ett fordon med samma värde anskaffas i stället för det skadade, förstörda eller försvunna fordonet.

3.8.2 Som tilläggsersättning högst 30 procent av gängse värdet

Om fordonet inte uppfyller villkoren enligt Inlösningsförmån för ersättning av ett nytt fordon, är maximibeloppet för försäkringsbolagets ersättningskyldighet vid ersättning med stöd av Inlösningsförmån, 30 procent av fordonets gängse värde fastställt enligt punkt 5.5.3.

3.8.3 Maximiersättning

Om ersättning betalas enligt punkt 3.8.1 är övre gränsen för totalersättning dock högst kontantpriset för ett nytt likadant fordon vid tidpunkten då fordonet skaffades eller priset vid tidpunkten då ett sådant fordon senast salufördes. För begagnat fordon är ersättningen dock högst fordonets gängse värde vid den tidpunkt då fordonet skaffades.

Om äganderätten till försäkringsobjektet inte överförs till försäkringsbolaget, betalas som

ersättning skillnaden mellan försäkringsobjektets gängse värde omedelbart före och efter skadan.

3.8.4 Begränsningar

Inlösningsförmånen gäller inte

1. när fordonet används i tävling eller träning inför tävling
2. när fordonet används på motorbana eller i kör- eller hastighetsträning på annat område eller annan vägsträcka (t.ex. Nürburgring Nordschleife)

Begränsningen ovan gäller inte vid körundervisning för kör rätt som ges av bilskolelärare eller annan utbildning som på förhand avtalats med försäkringsbolaget.

3.9 Utvidgat inlösningsvillkor

Om för fordonet beviljats utvidgat inlösningsvillkor som tilläggskydd i omfattande sakförsäkring och detta antecknats i försäkringsbrevet är skadeloppet kontantförsäljningspriset för ett nytt likadant fordon eller det pris fordonet hade då det senast salufördes.

Med kontantförsäljningspris avses högst det pris för vilket försäkringsbolaget kan eller skulle ha kunnat skaffa ett fordon av samma märke och modell med motsvarande utrustning som ingår i inlösnings- eller skadetidpunkten eller då fordonet senast salufördes.

Utvidgat inlösningsvillkor gäller endast fordon som köpts som nya i Finland och vars första registrering skett i Finland och endast när

1. de uppskattade reparationskostnaderna överstiger 30 % av kontantförsäljningspriset för ett likadant fordon vid skadetidpunkten och
2. fordonet varit registrerat i högst två år och
3. högst 50 000 km har körts med fordonet.

3.10 Glasförsäkring

Glasförsäkringen ersätter det försäkrade fordonets fönsterrutor om de går sönder genom direkt slag utifrån mot rutan. Med fönsterrutor avses vindruta, fönsterrutor i dörrar, sidorutor och bakruta.

Med fönsterrutor avses inte t.ex. panoramaglas eller strålkastarglas.

Glasförsäkringen ersätter alternativet som har de lägsta totalkostnaderna. Försäkringsbolaget har rätt att välja tjänsteproducent.

Skada som ersätts med stöd av glasförsäkringen minskar inte bonus. Självrisken har antecknats i försäkringsbrevet.

Glasförsäkringen ersätter inte skada som orsakats

1. av kollision, av att fordonet kört av vägen eller av att fordonet vält
2. själva fordonet av fordonsdel, tilläggsutrustning eller tillbehör
3. av last i fordonet
4. av atomskada som avses i atomansvarighetslagen, oberoende av var atomskadan inträffat
5. av krig, uppror, revolution eller liknande orsak
6. av händelse som omfattas av garanti eller ansvar för fel hos importör eller affär som sålt eller reparerat fordonet.

3.11 Bedrägeriförsäkring

Försäkringsobjekt är ett specificerat fordon som hyrs ut utan förare och som registrerats för hyresbruk. Oregistrerade fordon är försäkringsobjekt om försäkringstagarens bransch är utyrning av fordon.

Försäkringen gäller endast om det avtalats separat och antecknats i försäkringsbrevet. Självrisken har antecknats i försäkringsbrevet.

Försäkringen ersätter sakskada som orsakas av att försäkringsobjektet förloras till följd av bedrägeri eller försäkring.

Bedrägeriförsäkringen ersätter sakskada som orsakas av förlust av fordon om den försäkrade eller polis- eller tullmyndighet inte fått uppgift om att fordonet hittats inom 30 dagar efter att försäkringsbolaget fått meddelande om att fordonet inte återlämnats vid den tidpunkt som avtalats i hyresavtalet.

Försäkringens giltighet

Försäkringen gäller om

1. uthyraren eller dennes representant, före fordonet överläts, sett till att parten som hyr fordonet legitimerat sig och försäkrat sig om att parten har rätt att framföra fordonet som överläts och om en kopia tagits på körkortet
2. uthyraren försäkrat sig om att parten som hyr fordonet har en stadigvarande adress eller en känd vistelseadress i Finland
3. hyresavtalet uppgjorts skriftligt och innehåller en anteckning om att parten som hyr fordonet har rätt att föra fordonet utanför Finlands gränser

4. förskottsbetalningen vid hyrningen betalats med kreditkort eller finskt bankkort. Då ska anvisningar som getts separat av respektive kreditinstitut iakttas.
5. endast en nyckel överläts till parten som hyr fordonet.

3.12 Maskinskadeförsäkring för arbetsmaskin

Försäkringen ersätter skada på försäkringsobjekt som direkt orsakats av en plötslig och oförutsedd intern skada.

Försäkringsobjekt är

- motor
- kraftöverföring
- hydraulik
- samt styrenheter för objekten ovan.

Självrisken har antecknats i försäkringsbrevet.

Försäkringen upphör senast i slutet av den försäkringsperiod under vilken det har gått 10 år sedan försäkringsobjektet togs i bruk.

Begränsningar

Maskinskadeförsäkringen ersätter inte skada orsakad av händelser som anges i följande villkorspunkter.

Försäkringen ersätter inte

1. skada som kortslutning i generator, elmotor, batteri eller annan elektrisk utrustning orsakat själva generaton, elmotorn, batteriet eller utrustningen
2. skada på motor eller tillbehör till motor, växelsystem, kraftöverföring eller kylsystem på grund av bristfällig cirkulation av luft, olja, hydraulik- eller kylvätska eller dylikt
3. skada som orsakats annan del i försäkringsobjektet, t.ex. motor, på grund av att bränslesystem eller hydrauliskt system gått sönder, blivit smutsigt eller på grund av en annan liknande händelse
4. skada som orsakats av att arbetsmaskinen använts fel, i strid med bruksanvisningarna eller av att arbetsmaskinen utsatts för alltför stor belastning
5. skada som orsakats av slitage, frätning, rost, materialrötthet eller motsvarande långsamt verkande fenomen eller av att arbetsmaskinen eller del av den inte längre är funktionsduglig

6. kostnader som orsakas av inställnings-, programmerings- eller underhållsåtgärder, service eller av delar som byts ut i samband med service eller av afhjälpande av funktionsstörninga
7. skada som orsakats av reparation av sådan del som tillverkats felaktigt eller av felaktigt material. Av felet orsakad skada på annan egendom som utgör försäkringsobjekt ersätts.
8. skada som ersätts med stöd av lag, garanti, förbindelse eller annan försäkring. En skada som är ersättningsbar enligt dessa försäkringsvillkor ersätts trots detta begränsande villkor om försäkringstagaren tillförlitligt kan bevisa att en annan ersättningsskyldig inte förmår uppfylla sina förpliktelser eller inte är skyldig att ersätta skadan.

3.13 Transportförsäkring för arbetsmaskin

Försäkringen gäller endast om det avtalats separat och antecknats i försäkringsbrevet.

Transportförsäkringen för arbetsmaskin ersätter skador som orsakas försäkrad egendom under transport, lastning eller lossning.

Försäkringen ersätter skador enligt punkt 3.1 Kollisionsförsäkring.

4 Förmögenhets- och finansieringsförsäkringar

4.1 Bilräddningsförsäkring och Bogseringsserviceförsäkring

Försäkringens syfte är att ersätta de extra kostnader som uppstår när resan avbryts till den del kostnaderna inte ersätts med stöd av ett separat avtal om reseavbrottskydd. Med resa avses en redan påbörjad resa med det försäkrade fordonet från avfärdsorten till en planerad destinationsort inklusive övernattningar och sedvanliga korta pauser under resan.

Skada som ersätts med stöd av bilräddningsförsäkring eller bogseringsserviceförsäkring minskar inte bonus. Självrisken har antecknats i försäkringsbrevet.

4.1.1 Försäkringsobjekt

Försäkringsobjekt är det fordon som nämns i försäkringsbrevet och släpvagn som medtagits på resan.

Försäkringen upphör när fordonet uppnår en separat bestämd ålder. Information om tidpunkten för försäkringens upphörande finns i försäkringsbrevet.

4.1.2 Försäkrade

Försäkrade är fordonets förare och medresande passagerare i fordonet. I fråga om fordon som är registrerade för tillståndspliktig trafik är endast fordonets förare försäkrad. Fordonets ägare och innehavare har primär rätt till ersättning för resekostnader och övriga extra kostnader förutsatt att de är med på resan. I annat fall har fordonsföraren primär rätt till ersättning.

4.1.3 Försäkringsfall

Försäkringen ersätter skäligen kostnader när resan avbryts på grund av fel eller skada på fordonet, stöld eller olovligt bruk av låst fordon.

4.1.4 Begränsningar i ersättningsskyldighet

Försäkringen ersätter inte skada som orsakats

1. av att bränsle eller annan energi som ger drivkraft tar slut
2. av att fordonet underhållits bristfälligt
3. av att funktionsdugligt reservdäck eller funktionsduglig utrustning för att byta till reservdäck saknas (t.ex. däck på burk och kompressor)
4. av att fordonet inte startar på grund av köld, regn eller andra motsvarande klimatförhållanden
5. av deltagande i tävling eller träning inför tävling
6. när fordonet används på motorbana eller i kör- eller hastighetsträning på annat område eller annan vägsträcka (t.ex. Nürburgring Nordschleife).
Begränsningen ovan gäller inte vid körundervisning för körkort som ges av bilskolelärare eller annan utbildning som på förhand avtalats med försäkringsbolaget.
7. av att fordonet sjunkit ner i vatten, kärr eller genom is annanstans än på vinterväg i allmänt bruk som uppfyller vägmyndigheternas säkerhetsbestämmelser
8. av atomskada som avses i atomansvarighetslagen, oberoende av var atomskadan inträffat
9. av krig, uppror, revolution eller liknande orsak.

4.1.5 Ersättningsbara kostnader

4.1.5.1 Transport- och bärgningskostnader för fordon

Försäkringen ersätter kostnader för att fordonet bärgas upp på vägen. Om fordonet är i oköbart skick ersätts dessutom transporten till närmaste reparationsverkstad där fordonet kan repareras tillbörligt.

Transport- och bärgningskostnader för buss, lastbil och släpvagn till lastbil ersätts högst upp till 3 500 euro per försäkringsfall.

4.1.5.2 Reparationskostnader som alternativ till transport

Alternativt ersätts, i stället för transportkostnader, rese- och arbetskostnader som uppstått när skadan eller felet på fordonet reparerats på skadeplassen. Maximiersättningen är det belopp som det skulle ha kostat att transportera fordonet och/eller släpvagnen till närmaste reparationsverkstad. Övriga reparationskostnader för fordonet eller släpvagnen ersätts inte.

4.1.5.3 Rese- och hämtningskostnader samt andra extra kostnader i Finland

Försäkringen ersätter förarens och passagerarnas kostnader för resa från skadeorten till hemorten med billigaste möjliga transportmedel. Alternativt ersätter försäkringen upp till det kostnadsbelopp hemresan hade orsakat någondera av följande:

- resekostnader till destinationsorten med billigaste möjliga transportmedel
- nödvändiga och extra övernattningskostnader och övriga kostnader när man väntar på att reparationen av fordonet och/eller släpvagnen blir klar.

Försäkringen ersätter också skäliga resekostnader för hämtning av reparerat fordon. Ersättningen för rese- och hämtningskostnaderna eller andra extra kostnader som orsakas av reseavbrott är totalt högst 500 euro per försäkringsfall.

4.1.5.4 Resekostnader och övriga extra kostnader utomlands

Kostnaderna ersätts enligt punkt 4.1.5.3 om fordonet eller släpvagnen inte kan repareras till trafikdugligt skick inom 3 arbetsdagar eller om ett låst fordon stulits under resan och varit försvunnet i minst 24 timmar.

Om fordonet inte kan repareras till trafikdugligt skick, ersätts förutom resekostnaderna för hemresan extra kostnader som orsakats av en väntetid på högst 3 dagar. Resekostnader och övriga extra kostnader ersätts upp till totalt 2 000 euro.

4.1.5.5 Kostnader vid hämtning av fordonet från utlandet

Vid skadefall utomlands ersätts kostnaderna för transport av fordonet till närmaste reparationsverkstad enligt punkt 4.1.5.1. Försäkringen ersätter kostnader för hämtning eller transport av skadat, reparerat eller upphittat fordon till hemorten. Maximiersättning är högst fordonets gängse värde i det skick fordonet är datumet då transporten inleds.

Transport- och bärgningskostnader för buss, lastbil och släpvagn till lastbil ersätts dock högst upp till 3 500 euro per försäkringsfall.

4.1.5.6 Lån vid skada utomlands

Vid skada som inträffar utomlands har fordonsföraren möjlighet att få lån

1. till reparationskostnader för att få fordonet och/eller släpvagnen i trafikdugligt skick
2. till kostnader för förarens och passagerarnas hemresa, vilka inte ersätts från försäkringen.

Lånet beviljas av SOS-International a/s. Lånet beviljas inte om betalningen av premierna för det försäkrade fordonet försumrats. Låntagaren ska återbetala lånet inklusive årliga räntor till SOS-International inom en månad efter att låntagaren har fått ett krav på återbetalning. Samtidigt ska eventuella expeditjonskostnader för lånet betalas.

4.1.6 Kostnader som försäkringen inte ersätter

Försäkringen ersätter inte

- inkomstförlust
- lastnings-, lossnings- eller transportkostnader som hänför sig till fordonet och/eller släpvagnen som är försäkringsobjekt
- sådana övernattningskostnader, måltidskostnader, bränslekostnader eller övriga kostnader som skulle ha uppkommit även om försäkringsfallet inte inträffat
- kostnader som importör eller affär som sålt eller reparerat fordonet ansvarar för på basis av garanti eller ansvar för fel.

4.2 Finansieringsförsäkring

Försäkringen ersätter skadefall där fordonet skadats eller förlorats till den del skadefallet inte ersätts enligt sakförsäkringarna i punkt 3.1-3.7 till fullt belopp

- från stöld-, skadegörelse-, brand- eller kollisionförsäkringen på grund av att fordonet inte har varit låst
- på basis av kollisions-, djurkollisions-, älgskade- och naturskadeförsäkring till följd av bestämmelser som begränsar ersättningsomfattningen, och dessa är
 - skada till följd av bristfällig olje-, kylvätske- eller kylmedelscirkulation (3.1-3.3)
 - att fordonet framförs på väg eller annat område som helt eller delvis är täckt av vatten (3.1 och 3.7)
 - skada orsakad av vatten på styrenheter för fordonets funktioner (t.ex. motorstyrning, växellåda, antisladd, luftkonditionering) (3.1 och 3.7)
 - skada till följd av att fordonet sjunkit genom is (3.1)
 - skada orsakad av djur i fordonet (3.1)
- från kollisionförsäkringen på grund av att fordonet varit avställt eller uppläggnings- eller anmälnings- eller tidpunkten för försäkringsfallet.

4.2.1 Begränsningar i ersättningskyldighet

Försäkringen ersätter inte skada till följd av

- bedrägeri eller försäkring
- försummelse av villkoren för finansieringsavtalet.

4.2.2 Försäkrade

Försäkrade är

- bilaffär som idkar motorfordonshandel och som sålt fordonet med äganderättsförbehåll eller finansiellt institut på vilket en bilaffär överfört motsvarande rättigheter och som sålt fordonet med äganderättsförbehåll
- den som hyr ut fordonet (leasing, inte s.k. rentuthyrning)
- innehavaren av fordonets panträtt eller bilinteckning.

4.2.3 Skadebelopp

Skadebeloppet är reparationskostnaderna för fordonet om en reparation är lönsam enligt dessa villkor. Reparationen är inte lönsam om de uppskattade reparationskostnaderna överstiger 70 %

av fordonets gängse värde vid datumet då försäkringsfallet inträffade.

Om det inte lönar sig att reparera fordonet, är skadebeloppet skillnaden mellan fordonets gängse värde före försäkringsfallet och fordonets gängse värde efter försäkringsfallet.

Vid beräkningen av skadebeloppet beaktas inte utrustning och apparatur, som inte ingår i försäkringsobjektet eller som ägs av annan än den försäkrade, på fordonets gängse värde och reparationskostnaderna.

4.2.4 Maximiersättning

Maximiersättningen är fordonets gängse värde minskat med självriskan, dock högst

- icke förfallen fordran enligt säljarens villkor för avbetalningsavtalet
- obetald andel av lån som beviljats mot bilinteckning eller
- beloppet för panthavarens fordran.

4.2.5 Självrisk

Den försäkrade har en självrisk på 500 euro i varje försäkringsfall.

Vid stöldskador som inträffat i Albanien, Armenien, Azerbajdzjan, Bosnien-Hercegovina, Bulgarien, Estland, Georgien, Iran, Israel, Kosovo, Kroatien, Lettland, Litauen, Makedonien, Marocko, Moldavien, Montenegro, Polen, Rumänien, Ryssland, Serbien, Slovakien, Slovenien, Tjeckien, Tunisien, Turkiet, Ukraina, Ungern eller Vitryssland är självriskan dock alltid 20 % av skadebeloppet, dock minst 500 euro.

4.3 Rättsskyddsförsäkring

4.3.1 Försäkringens syfte

Syftet med försäkringen är att ersätta nödvändiga och skäliga kostnader för juridisk hjälp och rättegångskostnader i tviste- och brottmål samt ansökningsärenden som hänför sig till ägandet, framförandet och innehavet av motorfordonet som anges i försäkringsbrevet i de försäkringsfall som avses i punkt 4.3.4.

4.3.2 Försäkrade

Försäkrade är det i försäkringsbrevet nämnda fordonets ägare, innehavare och förare, var och en i respektive egenskap.

4.3.3 Domstolar och giltighetsområde

Den försäkrade kan använda sig av försäkringen i ärenden som i Finland omedelbart kan anhängiggöras vid tingsrätten eller vid motsvarande utländska domstolar i länder som nämns i punkt 1 i dessa villkor.

Försäkringen ersätter inte kostnader i ärenden som behandlas av administrativa myndigheter eller specialdomstolar, t.ex. av förvaltningsdomstolen, försäkringsdomstolen, miljötillståndsverket eller högsta förvaltningsdomstolen eller av utländska administrativa myndigheter eller specialdomstolar. Försäkringen ersätter inte heller kostnader i ärenden som behandlas av Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter eller i Europeiska Unionens domstol.

4.3.4 Ersättningsbara försäkringsfall

4.3.4.1 Definition av försäkringsfall

Med ersättningsbart försäkringsfall avses i tvistemål och ansökningsärende att tvist uppstått. En tvist har uppstått när ett krav som gäller grunder eller belopp är stridigt till grunderna eller beloppet. I brottmål anses som ersättningsbart försäkringsfall att ärendet blir anhängigt i domstol.

4.3.4.2 Försäkringens giltighetstid

Det bestridda kravet eller brottmålet som utgör försäkringsfall ska grunda sig på händelse, omständighet, rättshandling eller rättskränkning som inträffat under försäkringens giltighetstid.

4.3.4.3 Ett försäkringsfall

Det är fråga om ett och samma försäkringsfall när

- två eller flera med denna försäkring försäkrade står på samma sida i tviste- eller brottmål eller ansökningsärende; eller
- den försäkrade har flera tviste- eller brottmål eller ansökningsärenden som baserar sig på samma händelse, omständighet, rättshandling eller rättskränkning.

4.3.5 Begränsningar som hänför sig till försäkringsfall

Försäkringen ersätter inte kostnader som orsakats den försäkrade i ärenden

1. där bestridande av krav inte kan påvisas
2. där det är fråga om annat ärende än sådant som gäller ägande, innehav eller framförande av fordon i anslutning till den försäkra-

des arbete, yrkesutövande, närings- eller förvärvsverksamhet

3. där det är fråga om trafikillstånd som krävs för idkande av tillståndspliktig person- eller godstrafik eller idkande av olovlig trafik
4. där de med denna försäkring försäkrade är motparter; försäkringen ersätter dock försäkringstagarens kostnader samt fordonsförarens försvarskostnader när åtalet gäller användning av motorfordon i trafik
5. där mål som allmän åklagare driver mot den försäkrade gäller rattfylleri, grovt rattfylleri, smitning i vägtrafik eller överlämnande av fortskaffningsmedel till berusad
6. där mål som allmän åklagare driver mot den försäkrade gäller grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller äventyrande av trafikförsäkerheten eller trafikförsäkerheten som baserar sig på fortkörning
7. där mål som allmän åklagare driver mot den försäkrade gäller uppsätlig gärning eller grov oaktsamhet eller annan av den försäkrade utförd gärning än användning av motorfordon i trafik
8. som gäller framförande av fordon utan rätt
9. som gäller utfärdande av körförbud för föraren
10. som gäller skadeståndskrav eller annat krav eller annat åtal mot den försäkrade på grund av gärningar som avses ovan i punkterna 5–9
11. som gäller av den försäkrade framfört privaträttsligt anspråk som grundar sig på sådan gärning för vilken denne dömts till straff eller beviljats åtalsetfergift eller icke dömts till straff med stöd av specialstadganden. Om skadeståndskravet emellertid grundar sig på en gärning för vilken den försäkrade dömts till straff för äventyrande av trafiksäkerheten som inte grundar sig på överhastighet eller för trafikförsäkerheten, ersätts de kostnader som föranleds av framställandet av skadeståndskravet
12. som gäller konkurs eller utmätning eller som hänför sig till dessa, såsom talan om återvinning enligt lagen om återvinning till konkursbo, verkställighetstvist som avses i utskönningsbalken eller verkställighet som hänför sig till utmätning
13. där det är fråga om förfarande enligt lagarna om företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner eller frivillig skuldsanering för lantbruksidkare enligt lagen om finansiering av landsbygdsnäringar
14. där det är fråga om huruvida kostnaderna som orsakats av försäkringsfallet som anmälts av den försäkrade antingen helt eller delvis ska ersättas från denna rättskyddsförsäkring
15. som behandlas som gruppåtal eller -besvär.

4.3.6 Åtgärder vid inträffat försäkringsfall

1. Om den försäkrade vill använda försäkringen, ska försäkringsbolaget meddelas på förhand innan advokat- och rättegångskostnader uppstår. Efter att anmälan gjorts får den försäkrade ett ersättningsbeslut från försäkringsbolaget.
2. Den försäkrade ska som sitt ombud anlita advokat eller annan jurist. Om den försäkrade överhuvudtaget inte anlitar ombud eller som sitt ombud anlitar någon annan än en person som avlagt juris kandidatexamen eller motsvarande utländsk examen, ersätter försäkringen inte kostnaderna.

Andra än advokater och offentliga rättsbiträden ska ha ett av lagen förutsatt tillstånd för att verka som rättegångsombud och -biträde.

3. Vid fall som gått till huvudförhandling i tingsrätt och vid skiljeförfarande ska den försäkrade av motparten kräva ersättning till fullt belopp för sina advokat- och rättegångskostnader. Om den försäkrade utan grundad orsak låter bli att framställa eller avstår från krav på ersättning för sina kostnader, kan försäkring ersättningen enligt lagen om försäkringsavtal nedsättas eller helt vägras. I tvist som behandlas som medlingsförfarande (domstolsmedling) enligt lagen om medling i tvistemål i allmänna domstolar behöver emellertid ersättning inte krävas för kostnader som den försäkrade orsakats av medlingsförfarandet.
4. Den försäkrade har inte rätt att med bindande verkan för försäkringsbolaget godkänna kostnadsbeloppet för skötseln av ärendet. Om den försäkrade själv betalat sina advokat- och rättegångskostnader binder det betalda beloppet inte försäkringsbolaget vid bedömningen av huruvida rättegångskostnaderna är skäligena.

4.3.7 Ersättningsbestämmelser

4.3.7.1 Försäkringsbelopp

Det i försäkringsbrevet antecknade försäkringsbeloppet är den högsta möjliga ersättningen per försäkringsfall.

4.3.7.2 Självrisk

Från de ersättningsbara kostnaderna avdras den självrisk som antecknats i försäkringsbrevet.

4.3.7.3 Ersättningsbara kostnader

Försäkringen ersätter direkta och skäligena advokat- och rättegångskostnader som orsakats av försäkringsfallet enligt följande:

4.3.7.3.1 I tvistemål och ansökningsärende

Kostnader för anlitan av ombud och bevisföring.

Om ärendet behandlats i domstolsmedling ersätter försäkringen också den försäkrades andel av arvoden och kostnader för eventuellt biträde till medlaren beräknat efter de tvistande parternas huvudtal.

Om det för att en tvist ska kunna hänskjutas till prövning av domstol krävs en rättshandling eller ett beslut fattat av något organ eller vid någon förrättning, ersätts kostnaderna från och med att det nämnda kravet uppfyllts.

4.3.7.3.2 I brottmål

När den försäkrade är målsägande, rättegångskostnader orsakade av anlitan av ombud och bevisföring till den del det vid rättegången är fråga om den försäkrades annat privaträttsligt yrkande till följd av brott än rättegångskostnader.

När den försäkrade är svarande, rättegångskostnader orsakade av anlitan av ombud och bevisföring.

4.3.7.3.3 Sökande av ändring hos högsta domstolen

Om det krävs besvärstillstånd för sökande av ändring hos högsta domstolen, ersätter försäkringen kostnader för sökande av ändring endast i det fall att besvärstillståndet beviljats.

Kostnaderna som orsakats av extraordinära rättsmedel ersätts endast om högsta domstolen godkänt klagomålet, upphävt domen eller återställt försutten fatalitetid.

4.3.7.3.4 Gemensamt intresse

Om det i ärendet i väsentlig grad är fråga om annat än den försäkrades privata intresse eller den försäkrade i ärendet har att bevaka ett gemensamt intresse med personer som inte är försäkrade med denna försäkring, ersätter försäkringen endast den del av kostnaderna som kan anses utgöra den försäkrades andel.

4.3.7.4 Belopp för och beräkning av ersättning

Advokat- och rättegångskostnader som ersätts från försäkringen bestäms enligt rättsnormerna för rättegångskostnader i rättegångsbalken och lagen om rättegång i brottmål. Om domstol inte, på grund av parternas medgivande, i sitt utslag

har uttalat sig om advokat- och rättegångskostnader, eller om ärendet avgjorts genom förlikning, bestäms de kostnader som ersätts också med beaktande av i motsvarande ärenden vanligen utdömda eller erlagda kostnader.

För anlåtande av ombud ersätts skäligt arvode för ombudets arbete och nödvändiga kostnader. Vid fastställandet av arvodets och kostnadernas skälighet beaktas värdet på den förmån som gjorts stridig, ärendets svårighet och omfattning samt det utförda arbetets mängd och kvalitet.

Som ersättningsbara kostnader räknas högst det belopp som domstolen ålagt den försäkrades motpart att betala förutsatt att domstolen på grunder som framgår av dess beslut inte uttryckligen ansett att den försäkrade delvis eller helt måste stå för sina kostnader som sin egen skada. Beloppet för ersättningsbara kostnader är dock högst det kostnadskrav som den försäkrade framställt till motparten.

Om värdet på den förmån som gjorts stridig kan uppskattas i pengar, ersätter försäkringen inom ramen för försäkringsbeloppet som antecknats i försäkringsbrevet högst två gånger den omtvistade förmånens belopp eller om tvisten gäller en återkommande betalning beaktas vid bedömningen av beloppet högst tio gånger det omtvistade engångsbetalningsbeloppet. Vid bedömningen av förmånsbeloppet beaktas inte krav som gäller ränte- eller advokat- och rättegångskostnader.

Om den försäkrade enligt lagen om mervärdesskatt är berättigad att avdra eller ansöka om restitution av skatten som ingår i advokatfaktura eller rättegångskostnaderna, avdras från ersättningen den mervärdesskatt som ingår i kostnaderna.

4.3.7.5 Kostnader som inte ersätts

Försäkringen ersätter inte

1. kostnader som orsakats av åtgärder som vidtagits eller preliminära utredningar av ärendet som gjorts före försäkringsfallet. Kostnader för utredningar som gjorts och bevis som skaffats före försäkringsfallet, ersätts dock om utredningarna använts som bevis.
2. motpartens rättegångskostnader som den försäkrade genom dom eller avtal ålagts att betala. Motpartens rättegångskostnader som den försäkrade ålagts att betala ersätts dock på samma villkor som den försäkrades egna advokatkostnader då,

- den försäkrade vid rättegång biträts av konsumentombudsmanen eller dennes underlydande och behandlingen av den försäkrades ärende har varit viktig med tanke på tillämpning av lag och konsumenternas allmänna intresse
 - den försäkrades motpart i ett ärende huvudsakligen har underlåtit att följa konsumenttvistenämndens, försäkringsnämndens eller annat motsvarande organs beslut som till tvistens centrala delar är positivt för den försäkrade
3. kostnader orsakade av verkställande av dom eller beslut
 4. den försäkrades förlorade tid, eget arbete, förtjänst- eller inkomstbortfall, rese- eller uppehållskostnader och inte heller den tilläggskostnad som uppstår vid byte av ombud eller den försäkrades eget handlande som gett upphov till extra eller onödiga kostnader
 5. kostnader orsakade av införskaffande av utlåtande från juridisk sakkunnig
 6. kostnader orsakade av brottsanmälan, begäran om undersökning eller förundersökning av brott
 7. kostnader för faktorer eller bevis som på grund av att de framlagts för sent lämnas obeaktade av domstol
 8. kostnader som den försäkrade eller dennes ombud orsakat genom att utebli från domstolsförhandling, genom att underlåta att följa domstolens bestämmelser eller genom att framföra ett påstående som de varit medvetna om eller borde ha varit medvetna om är obefogat eller på annat sätt genom uppsåtlig förhållning eller underlåtenhet
 9. kostnader för rättegång som den försäkrade eller dennes ombud inlett utan att motparten gett upphov till den eller på annat sätt uppsåtligt eller genom underlåtenhet orsakat en onödig rättegång
 10. skiljemäns arvoden och kostnader
 11. kostnader för begäran om offentlig rättshjälp.

4.3.7.6 Övriga regler i samband med ersättning

1. Försäkringsbolaget betalar ersättning för den försäkrades advokat- och rättegångskostnader efter att domstolens utslag har vunnit laga kraft eller förlikning nåtts. Om särskilda motskäl inte föreligger betalar försäkringsbolaget ersättningar även per rättsinstans. Dessutom kan försäkringsbolaget enligt egen bedömning göra ett undantag och betala förskottsersättning om rättegångsförhandlingarna fördröjs avsevärt.

2. Om den försäkrade enligt lagen om mervärdesskatt är berättigad att avdra skatten som ingår i advokatfakturan, betalar försäkringsbolaget ersättning för advokat- och rättegångskostnader utgående från fakturan som den försäkrade betalat.
3. Som minskning av försäkringsbolagets ersättningsskyldighet ska räknas den kostnadsersättning som den försäkrades motpart dömts eller förbundit sig att betala till den försäkrade, såvida ersättningen kunnat inkasseras av den betalningsskyldige.
4. Om motparten har dömts eller förbundit sig att till den försäkrade betala kostnadsersättning som är obetald då ersättningen betalas från försäkringen, är den försäkrade skyldig att före ersättningen betalas överlåta sin rätt till kostnadsersättningen till försäkringsbolaget upp till det ersättningsbelopp försäkringsbolaget betalat.
5. Om den försäkrade själv betalat en del av kostnaderna på grund av att de överstiger maximiersättningen som anges i punkt 4.3.7.1, fördelas den av motparten erhållna kostnadsersättningen mellan försäkringsbolaget och den försäkrade i förhållande till de kostnadsandelarna som betalats.
6. Om den kostnadsersättning som den försäkrades motpart har dömts eller förbundit sig att betala har betalats till den försäkrade eller denne annars har fått räkna den till godo, ska den försäkrade återbetala kostnadsersättningen med ränta till försäkringsbolaget upp till det ersättningsbelopp som betalats med stöd av försäkringen.

4.4 Ansvarsförsäkring utomlands

Försäkringen ersätter person- och sakskada som uppstått utomlands till följd av att motorfordon använts i trafik när

- den försäkrade enligt gällande lag är personligen skadeståndsansvarig för skadan
- den försäkrades ersättningsskyldighet grundar sig på gärning eller försummelse som inträffat under försäkringens giltighetstid
- skadan inträffat på försäkringens giltighetsområde.

4.4.1 Försäkrade

Försäkrade är det i försäkringsbrevet antecknade fordonets ägare, innehavare och förare, var och en i denna egenskap.

4.4.2 Giltighetsområde

Ansvarsförsäkring utomlands gäller i avtalsländerna för Gröna kortet utanför det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) med undantag av Iran, Israel, Marocko och Tunisien.

4.4.3 Ersättningsbegränsningar

Försäkringen ersätter inte skada

1. där ersättningsskyldigheten enbart baserar sig på avtal, förbindelse, löfte eller garanti
2. som omfattas av försäkringsskyddet som avses i trafikförsäkringslagen eller motsvarande utländsk lag
3. som orsakas av försäkringstagaren själv
4. som orsakas av anställd hos försäkringstagaren eller med denne jämställd person till den del denne är berättigad till ersättning med stöd av lagstadgad olycksfalls- eller trafikförsäkring
5. som orsakas av böter som utdömts till den försäkrade eller annan liknande påföljd.

4.4.4 Ersättningsbestämmelser

1. Försäkringsbolaget utreder om försäkringstagaren är ersättningsskyldig för anmält försäkringsfall som omfattas av försäkringen och förhandlar med den som kräver ersättning. Om försäkringstagaren ersätter skadan, avtalar därom eller godkänner kravet, binder detta inte försäkringsbolaget, om inte ersättningsbeloppet och -grunden uppenbart är riktiga.
2. Om ett försäkringsfall leder till rättegång, ska den försäkrade omedelbart meddela försäkringsbolaget om rättegången. Försäkringsbolaget sköter rättegången och betalar den försäkrades därtill hörande skäligena och nödvändiga rättegångskostnader inom ramen för maximiersättningar för sak- och personskador. Om rättegången också gäller andra ärenden ersätts endast ersättningskravets andel av kostnaderna till den del försäkringen omfattar kravet.
3. Om försäkringsbolaget meddelat försäkringstagaren att försäkringsbolaget är berett att inom ramarna för maximiersättningarna ingå avtal med den skadelidande om ersättning av dennes skador och försäkringstagaren inte samtycker till detta, har försäkringsbolaget ingen skyldighet att ersätta kostnader som uppstått efter detta eller att ytterligare utreda ärendet.
4. Skador orsakade av samma handling, försummelse eller omständighet anses som ett försäkringsfall, oberoende av om skadorna konstaterats under en eller flera försäkrings-

perioder. Om sådana skador konstateras under olika försäkringsperioder anses de höra till den försäkringsperiod under vilken den första skadan konstaterades.

4.4.4.1 Maximiersättningar

Maximiersättningen i varje försäkringsfall är

- 100 000 euro vid personskador och 10 000 euro vid egendomsskador, när den skadelidande är en i Finland bosatt passagerare i fordonet
- 100 000 euro vid personskador och 50 000 euro vid egendomsskador, när det är fråga om annan tredje part.

I maximiersättningen ingår

- skadestånd inklusive ränta på skadestånd
- kostnader för utredning av skada som försäkringsbolaget ansvarar för
- rättegångskostnader
- skäliga kostnader för avvärjning av omedelbart hotande skada.

4.4.4.2 Självrisk

Självrisken i Ansvarsförsäkring utomlands finns antecknad i försäkringsbrevet.

4.4.4.3 Gemensamt intresse

Om flera personer är skyldiga att solidariskt ersätta samma skada, ersätter försäkringen endast den del som svarar mot vad som kan läggas den försäkrade till last och den fördel denne eventuellt haft av försäkringsfallet. Om annat inte föranleds av tidigare nämnda orsaker, betalas från försäkringen ersättning högst efter huvudtal i förhållande till den totala skadan.

4.4.4.4 Övriga regler i samband med ersättning

Försäkringsbolaget betalar ersättningen till den försäkrade med avdrag för skatteandelen, om den försäkrade eller den skadelidande är berättigad att avdra eller få som återbäring den mervärdesskatt som ingår i varorna och tjänsterna eller motsvarande konsumtionsskatt utomlands.

4.5 Ansvarsförsäkring för arbetsmaskin

Försäkringen gäller endast om det avtalats separat och antecknats i försäkringsbrevet.

Försäkringen gäller i de nordiska länderna.

På försäkringen tillämpas i övrigt Lokaltapiolas villkor för Ansvarsförsäkring för verksamhet VA1 samt Gemensamma villkor för ansvarsförsäkring VY1.

4.6 Maskinbräckageavbrottsförsäkring för arbetsmaskin

4.6.1 Försäkringens syfte

Syftet med försäkringen är att ersätta förlorade bruksdagar för det försäkrade föremålet till följd av en ersättningsbar maskinbräckageskada som drabbat föremålet för försäkringen (se punkt 3.12) till den del som motsvarande dag ersättning för samma tid inte betalas t.ex. från ansvarsförsäkringen.

Ersättning för maskinbräckageavbrott förutsätter en giltig maskinbräckageförsäkring samt maskinbräckageavbrottsförsäkring och att avbrottet har orsakats av en skada som ska eller skulle ersättas enligt maskinbräckageförsäkringen. Från maskinbräckageavbrottsförsäkringen betalas ersättning bara för de dagar som arbetsmaskinen har varit på reparation (punkt 3.12) på grund av en skada som ersätts från maskinbräckageförsäkringen.

4.6.2 Ersättningsbestämmelser

4.6.2.1 Ersättningsens omfattning och begränsningar

Såsom förlorade bruksdagar räknas dagar från och med dagen då skadan inträffade eller reparationen påbörjades tills dess att arbetsmaskinen levereras från verkstaden eller en annan arbetsmaskin överläts till försäkringstagaren, dagen för överlåtelsen och återlämnandet inräknad. Om det faktiska datumet då försäkringsfallet inträffade är okänt, anses datumet då försäkringsfallet inträffade vara det datum skadan upptäcktes.

Maskinbräckageavbrottsförsäkringen ersätter inte

1. förlorade bruksdagar som inte är en följd av en skada som ersätts från maskinbräckageförsäkring
2. reparations- eller väntedagar till följd av försäkringstagarens oaktsamhet eller dennes annat förfarande, t.ex. att reparationen av arbetsmaskinen inte har inletts genast
3. att reparationen drar ut på tiden till följd av en arbetskonflikt
4. väntetid för reparation av eller för reservdelar till en trafik- eller funktionsduglig arbetsmaskin innan reparationsarbetet inleds
5. förlorade bruksdagar på grund av att bristfällig eller misslyckad reparation utförs på nytt
6. förlorade bruksdagar som beror på arbetsanshopning eller semester på verkstaden, felaktig eller bristfällig reservdel

7. förlorade bruksdagar som orsakats under reparationstid i anslutning till försäkringsfall som ersätts med stöd av finansieringsförsäkring.

4.6.2.2 Beräkning av ersättning

För förlorade användningsdagar till följd av försäkringsfall som omfattas av Maskinbräckageförsäkring för arbetsmaskin (punkt 3.12) betalas ersättning för högst 30 dagar.

Om fordonet har skadats så att det kommer att inlösas, betalas dock ersättning för högst 14 dagar.

Situationer för engångsersättning:

1. Som engångsersättning motsvarande reparationskostnaderna betalas ersättning för uppskattad reparationstid, dock för högst 30 dagar.
2. Som engångsersättning motsvarande inlösning betalas ersättning för högst 14 dagar.

Som förlorade bruksdagar till följd av väntetid på reservdelar och reparation räknas sammanlagt högst sju dagar. Ersättning för väntetid på reservdelar och reparation och reparationsdagar betalas för sammanlagt högst 30 dagar.

4.6.2.3 Utbetalning av ersättning

Som ersättning för förlorade bruksdagar betalas en dagersättning, vars storlek särskilt avtalats och antecknats i försäkringsbrevet. Motsvarande dagersättning som för samma tid betalas till den försäkrade från ansvarsförsäkringen avdras från dagersättningen som betalas från maskinbräckageavbrottsförsäkringen.

Om den försäkrade har rätt att för samma tid få ersättning för hyreskostnaderna för arbetsmaskinen från ansvarsförsäkringen, betalas som ersättning bara den del av hyreskostnaderna som den försäkrade själv ska betala. Dock så att per dag betalas högst beloppet av den överenskomna dagersättningen. Bränsle, avgift för avlägsnande av självrisk eller övriga frivilliga avgifter i anslutning till hyrning av arbetsmaskin ersätts dock inte.

Den försäkrades rätt att av en ersättningskyldig person få ersättning för förlorade bruksdagar för arbetsmaskin överförs till försäkringsbolaget upp till det ersättningsbelopp som försäkringsbolaget betalat.

4.7 Avbrottsförsäkring

På basis av avbrottsförsäkring betalas för förlorade bruksdagar ersättning som antecknats i försäkringsbrevet, om de förlorade dagarna beror på ett försäkringsfall som omfattas av följande försäkringar och skadebeloppet är större än självrisken:

- kollisionförsäkring
- brandförsäkring
- skadegörelseförsäkring
- stöldförsäkring
- älgskadeförsäkring
- djurkollisionförsäkring
- naturskadeförsäkring
- glasförsäkring vid byte av glas.

Avbrottsförsäkringens självrisktid har antecknats i försäkringsbrevet.

4.7.1 Försäkrade

Försäkringen gäller för försäkringstagaren.

4.7.2 Ersättningsperiod

Ersättning betalas för hela dygn. Den första ersättningsdagen är

1. dagen när försäkringsfallet inträffade om fordonet inte är i trafikdugligt skick
2. dagen när reparationsarbetena påbörjades om fordonet är trafikdugligt efter försäkringsfallet
3. dagen när stölden anmäldes till försäkringsbolaget om fordonet stulits.

Den sista ersättningsdagen är den dag när

1. reparationen slutförs
2. försäkringstagaren återfår det stulna fordonet eller skaffar ett ersättande fordon
3. försäkringstagaren skaffar, för bestående innehav och bruk, ett fordon som ersätter det skadade fordonet och försäkringsobjektet säljs även om en reparation är ekonomiskt motiverad.

Om det faktiska datumet då försäkringsfallet inträffade är okänt, anses datumet då försäkringsfallet inträffade vara det datum skadan upptäcktes.

Maximiersättningsperiod

1. I försäkringsfall som ersätts enligt punkterna 3.1–3.7 eller 3.10–3.11 betalas ersättning för högst 30 dagar.

2. Vid inlösning av fordon betalas avbrottsersättning dock för högst 14 dagar. Om fordonet inlöses på basis av stöldförsäkring på grund av att fordonet inte hittats betalas ersättning för 30 dagar.
3. Under reparationstid av och väntetid på reservdelar till ett fordon som inte är i trafikdugligt skick räknas som förlorade bruksdagar totalt högst sju dygn; för buss och lastbil samt lastbilens släp högst 14 dygn.

4.7.3 Begränsningar

Avbrottsförsäkringen ersätter inte

1. förlorade bruksdagar som inte är en följd av skada som ersätts med stöd av sakförsäkring
2. reparations- eller väntedagar som beror på försäkringstagarens oaktsamhet eller annat förfarande från försäkringstagarens sida, t.ex. att försäkringstagaren inte genast låtit reparera ett fordon som inte är i trafikdugligt skick
3. förlängd reparationstid på grund av strejk eller liknande arbetstvist
4. väntetid för reparation av eller reservdelar till trafikdugligt fordon före reparationen påbörjas
5. förlorade bruksdagar på grund av att bristfällig eller misslyckad reparation utförs på nytt
6. reparationstid som orsakats av försäkringsfall som ersätts med stöd av glasförsäkring när glaset repareras
7. förlorade bruksdagar som beror på arbetsansökan eller semester på reparationsverkstaden eller felaktig eller bristfällig reservdel
8. förlorade bruksdagar som orsakats under reparationstid i anslutning till försäkringsfall som ersätts med stöd av finansieringsförsäkring.

4.7.4 Samordning av ersättningar

Från ersättning som betalas med stöd av avbrottsförsäkring avdras den ersättning som den försäkrade är berättigad till för en och samma stilleståndstid med stöd av trafik- eller ansvarsförsäkring.

Ersättning för stilleståndstid med stöd av trafik- eller ansvarsförsäkring är normersättning som fastställts av trafikskadenämnden, ersättning för stilleståndstid fastställd utgående från annan utredning och hyreskostnader för ersättande bil.

Om den försäkrade är berättigad till ersättning för fordonets hyreskostnader med stöd av trafik- eller ansvarsförsäkring, betalas som avbrottsersättning minst den andel av hyreskostnaderna som trafik-

eller ansvarsförsäkringen inte ersätter. Till denna minimiersättning räknas endast dag- och/eller kilometerersättning för ersättande fordon.

4.8 Försäkring för ersättande bil och Omfattande försäkring för ersättande bil

Ersättande bil ersätts om förlusten av bruksdagar beror på försäkringsfall som ersätts med stöd av följande försäkringar och skadebeloppet är större än självriskens för ifrågakvarande försäkringsfall:

- kollisionförsäkring
- brandförsäkring
- skadegörelseförsäkring
- stöldförsäkring
- älgskadeförsäkring
- djurkollisionsförsäkring
- naturskadeförsäkring
- glasförsäkring vid byte av glas.

Utöver vad som nämnts ovan ersätter Omfattande försäkring för ersättande bil en ersättande bil under förlorade bruksdagar om förlusten av bruksdagar beror på ett tekniskt fel i fordonet som lett till att resan avbrutits.

Ersättande bil under förlorade bruksdagar ersätts endast om felet repareras på en reparationsverkstad som i allmänhet erbjuder service- och/eller reparationstjänster.

Självriskens har antecknats i försäkringsbrevet.

4.8.1 Försäkrade

Försäkringen gäller för försäkringstagaren.

4.8.2 Ersättningsbelopp och -omfattning

Försäkringen ersätter hyreskostnaderna för ett standardutrustat fordon som längst under den maximiersättningsperiod som anges i punkt 4.8.4 i försäkringsvillkoren.

Som ersättande bil ersätts vid

1. personbilsförsäkring, ett fordon som motsvarar det försäkrade fordonet, dock högst en kombi av klass C på biluthyrningsfirma eller motsvarande storlekssklass (t.ex. VW Golf, Ford Focus, Opel Astra)
2. paketbilsförsäkring, en paketbil med ett täckt lastutrymme på högst 9 kubik (t.ex. Ford Transit).

Fordonets kraftöverföring (t.ex. fyrhjulsdrift), drivkraft (t.ex. diesel) och växellåda (t.ex. automatväxel) är inte faktorer som begränsar motsvarig-

heten. Till exempel en fyrhjulsdriven paketbil med öppet lastflak ersätts med en paketbil med ett täckt lastutrymme på högst 9 kubik.

Försäkringsbolaget har rätt att välja den tjänsteleverantör hos vilken fordonet hyrs. Om fordonet hyrts av annan tjänsteleverantör än leverantör som försäkringsbolaget utsett, är försäkringsbolagets ersättning för hyreskostnaderna högst det pris som anges i den utsedda tjänsteleverantörens avtalsprislista. Tjänsteleverantören ansvarar för om leveransen av hyrbilen hindras eller försenas och för de skyldigheter som hänförelse till avtalet mellan biluthyrningsfirman och kunden.

Försäkringen ersätter hyreskostnad endast när den ersättande bilen hyrs i Finland.

4.8.3 Ersättningsbar tid

Rätt att använda ersättande bil börjar

1. vid tidpunkten när försäkringsfallet inträffat om fordonet inte är i trafikdugligt skick
2. vid tidpunkten när reparationsarbetet påbörjas om fordonet är trafikdugligt efter försäkringsfallet
3. vid tidpunkten när ett tekniskt fel uppstått som gjort att fordonet inte är i trafikdugligt skick.

Rätten att använda ersättande bil börjar dock tidigast vid den tidpunkt försäkringstagaren anmält det ersättningsbara försäkringsfallet till försäkringsbolaget.

Rätten att använda ersättande bil upphör och den ersättande bilen ska återlämnas när reparationsarbetet har slutförts. Vid inlösning tillämpas villkorspunkt 4.8.4.

4.8.4 Maximiersättningsperiod

1. Vid försäkringsfall som ersätts med stöd av sakförsäkringen (punkterna 3.1–3.7 eller punkt 3.10) har den försäkrade rätt till användning av ersättande bil under högst 40 dagar.
2. Väntetiden på sammanlagt högst sju dagar för reparation av och för reservdelar för ett fordon som inte är i trafikdugligt skick ingår i maximiersättningsperioden nämnd i punkt 1.
3. Vid inlösning med stöd av stöldförsäkring på basis av att fordonet inte återfunnits gäller rätten till användning av ersättande bil högst 30 dagar.
4. Om stulet fordon hittas och inlöses med stöd av stöldförsäkring är rätten till användning av

ersättande bil 14 dagar efter tidpunkten då fordonet hittades, dock högst 30 dagar.

5. Vid inlösningsfall som är ersättningsbara med stöd av annan försäkring än stöldförsäkring är rätten att använda ersättande bil 14 dagar.
6. Vid försäkringsfall som ersätts endast på basis av tekniskt fel i fordonet har den försäkrade rätt till användning av ersättande bil under högst 5 dagar utan avbrott.

4.8.5 Begränsningar

Rätt att använda ersättande bil gäller inte

1. förlorade bruksdagar som orsakats under reparationstiden i anslutning till försäkringsfall som ersätts med stöd av finansieringsförsäkring
2. reparations-, vänte- eller hyrdagar som beror på försäkringstagarens agerande, t.ex. att försäkringstagaren inte genast låtit reparera ett fordon som inte är i trafikdugligt skick
3. förlängd reparationstid på grund av strejk eller motsvarande arbetstvist
4. väntetid för reparation av eller för reservdelar till trafikdugligt fordon före reparationen påbörjas
5. förlorade bruksdagar på grund av att bristfällig eller misslyckad reparation utförs på nytt
6. när ett stulet fordon hittas och skadorna på fordonet ersätts med engångsersättning eller engångsersättning som motsvarar inlösning
7. reparationstid som orsakats av försäkringsfall som omfattas av glasförsäkringen när glaset repareras
8. förlorade bruksdagar som beror på arbetsanhopning eller semester på reparationsverkstaden, felaktiga eller bristfälliga reservdelar eller andra orsaker som beror på reparationsverkstaden.

Försäkringen ersätter inte bränsle och smörjmedel, parkeringstillstånd eller kostnader för tilläggsutrustning och försäkringar som fogats till hyresavtalet.

4.8.6 Samordning av ersättningar

Försäkringen ersätter den andel av hyreskostnaderna som trafik- eller ansvarsförsäkringen inte ersätter på grund av kostnadsbesparingar till följd av att det skadade fordonet inte används. Dessa kostnader ersätts enligt maximiersättningsperioderna i punkt 4.8.4.

Om den försäkrade inte har rätt till en ersättande bil med stöd av trafikförsäkringen eller annan för-

säkring, övergår den försäkrades rätt till normersättning som trafikskadenämnden fastställt till försäkringsbolaget.

Om fordonet skadas i en trafikskada eller i en annan skada som tredje part ansvarar för och på basis av vilken det är möjligt att få en ersättande bil, ska den försäkrade fylla i och skicka en utredning över behoven av att använda ersättande bil till försäkringsbolaget. Den försäkrades rätt till ersättning med stöd av trafikförsäkringen eller annan försäkring övergår till försäkringsbolaget om ersättningen inte avdragits från ersättningen med stöd av försäkringen för ersättande bil.

4.9 Kostnadsskydd

Från kostnadsskyddet betalas den dagersättning som antecknats i försäkringsbrevet, om de förloade bruksdagarna beror på försäkringsfall som omfattas av följande försäkringar och försäkringen i fråga används för att ersätta försäkringsfallet:

- kollisionförsäkring
- brandförsäkring
- skadegörelseförsäkring
- stöldförsäkring
- älgskadeförsäkring
- naturskadeförsäkring
- djurkollisionsförsäkring
- glasförsäkring vid byte av glas.

Självrisker i kostnadsskyddet har antecknats i försäkringsbrevet.

4.9.1 Försäkrade

Försäkringen gäller för försäkringstagaren.

4.9.2 Ersättningsperiod

Ersättningen betalas för hela dygn. Den första ersättningsdagen är

1. dagen när försäkringsfallet inträffade om fordonet inte är i trafikdugligt skick
2. dagen när reparationsarbetena påbörjades om fordonet är trafikdugligt efter försäkringsfallet
3. dagen när stölden anmäldes till försäkringsbolaget om fordonet stulits.

Om det faktiska datumet då försäkringsfallet inträffade är okänt, anses datumet då försäkringsfallet inträffade vara det datum skadan upptäcktes.

Den sista ersättningsdagen är den dag när reparationen slutförs. Vid inlösning tillämpas punkt 4.9.3.

4.9.3 Maximiersättningsperiod

1. Vid försäkringsfall som ersatts enligt punkterna 3.1–3.7 eller punkt 3.10 utbetalas ersättning för högst 14 dagar.
2. För väntetid vid reparation av och för reservdelar till ett fordon som inte är i trafikdugligt skick betalas dessutom ersättning för högst sju dagar.
3. Vid fall där fordonet inlöses betalas ersättning för 14 dagar.
4. Vid fall där fordonet stulits betalas ersättning för 14 dagar.

4.9.4 Begränsningar

Kostnadsskyddet ersätter inte

1. förlorade bruksdagar som inte är en följd av den skada som ersätts med stöd av sakförsäkringen
2. reparations- eller väntedagar som beror på försäkringstagarens oaktsamhet eller annat förfarande från försäkringstagarens sida, t.ex. att försäkringstagaren inte genast låtit reparera ett fordon som inte är i trafikdugligt skick
3. förlängd reparationstid på grund av strejk eller liknande arbetstvist
4. väntetid för reparation av eller för reservdelar till trafikdugligt fordon före reparationen påbörjas
5. förlorade bruksdagar på grund av att bristfällig eller misslyckad reparation utförs på nytt
6. reparationstiden som orsakats av försäkringsfall som ersätts med stöd av glasförsäkringen medan glasrutan repareras
7. förlorade bruksdagar som beror på arbetsanhopning eller semester på verkstaden, felaktig eller bristfällig reservdel
8. förlorade bruksdagar som orsakats under reparationstid i anslutning till försäkringsfall som ersätts med stöd av finansieringsförsäkring
9. förlorade bruksdagar för vilka den försäkrade har rätt till ersättning på basis av trafikförsäkringen eller annan försäkring.

5 Ersättningsbestämmelser

5.1 Ersättningsbara skador

Sakförsäkringen ersätter direkt sakskada som orsakats av försäkringsfall. Med sakskada avses att

föremålet för försäkringen skadas, förstörs eller försvinner.

Om fordonet skadats i ett försäkringsfall som är ersättningsbart med stöd av denna försäkring så att det inte längre är i trafikdugligt skick, ersätter sakförsäkringen också transport av fordonet till närmaste verkstad för tillbörlig reparation i enlighet med punkterna 5.5.1-5.5.2.

Efter ett försäkringsfall som ersätts från stöld- och bedrägeriförsäkringen ersätts skäliga kostnader som orsakats av hämtning eller återlämning av upphittat fordon.

Dessutom ersätter försäkringen skäliga kostnader som uppstått vid avvärjning eller begränsning av inträffad eller omedelbart hotande skada.

Se även 5.8. Anvisningar för att avvärja och begränsa inträffad skada eller hot om skada.

5.2 Ersättningsbegränsningar

Sakförsäkringen ersätter inte

1. minskning av fordonets värde
2. ändrings- eller förbättringsarbeten i samband med reparation av fordonet
3. kostnader på grund av att bristfällig eller misslyckad reparation av fordonet måste förnyas eller förbättras
4. förlust av bruksnytta (ersättning för stilleståndstid) eller hyreskostnader för ersättande bil
5. normalt slitage till följd av användning eller värdeminskning orsakad av körda tilläggskilometrar i samband med olovligt eller påstått olovligt bruk
6. att bränslet förlorats
7. kostnader som orsakats av utredningen och skötseln av skadeärendet såsom telefon- eller resekostnader
8. inkomstbortfall.

5.3 Skyldighet att förete utredning och överlåta äganderätten till fordonet

Den som söker ersättning är skyldig att skaffa de utredningar som denne bäst får tillgång till, dock även med beaktande av försäkringsbolagets möjligheter att skaffa utredningar.

Nödvändiga utredningar är bl.a.

1. skadeanmälan från den som söker ersättning
2. kopia på polisanmälan vid skada till följd av stöld, skadegörelse och bedrägeri

3. faktura, kvitto eller annan tillförlitlig utredning för utredning av skadebeloppet.

Äganderätten till det inlösta fordonet ska skriftligen överlåtas till försäkringsbolaget. En förutsättning för inlösningsersättning är att också registreringshandlingarna eller elektroniskt certifikat och nycklarna till fordonet samt nycklarna till alla anordningar som förhindrar olovligt bruk överlämnats till försäkringsbolaget.

När fordonet lösts in eller om en skadad och lossnad del eller anordning ersatts på annat sätt, övergår äganderätten till dessa objekt till försäkringsbolaget.

Om tjänsteleverantören som sålt eller reparerat fordonet på basis av ansvar för fel eller garanti är ansvarig för skadan som orsakats av försäkringsfallet, kräver ersättning att rättigheterna överläts till ersättningsbetalaren med en överlåtelsehandling.

Se även allmänna avtalsvillkor punkt 11.1 Ersättningsökandens skyldigheter.

5.4 Skadebelopp

Skadebeloppet är reparationskostnaderna för försäkringsobjektet om reparation av försäkringsobjektet är lönsam i enlighet med dessa villkor.

Det är inte lönsamt att reparera person-, paket-, husbilar, motorcyklar, lätta släpvagnar och husvagnar om reparationskostnaderna för fordonet överstiger 70 % av fordonets gängse värde vid datumet då försäkringsfallet inträffade.

Det är inte lönsamt att reparera övriga fordon om reparationskostnaderna för fordonet överstiger skillnaden mellan fordonets gängse värde före och efter tidpunkten försäkringsfallet inträffade.

Vid inlösningsförmån är reparation av nytt fordon inte lönsam om reparationskostnaderna för fordonet överstiger 50 % av kontantförsäljningspriset på ett nytt motsvarande fordon.

Om reparation av fordonet inte lönar sig, är skadebeloppet skillnaden mellan fordonets gängse värde före försäkringsfallet och fordonets gängse värde efter försäkringsfallet.

Vid beräkningen av skadebeloppet beaktas inte den påverkan utrustning, apparatur, konstruktionsdelar eller delar, som inte ingår i försäkringsobjektet eller separat ersättningsbar utrustning som nämns i punkt 5.5.4, har på fordonets gängse värde och/eller reparationskostnaderna.

Åldersavdrag på arbetsmaskiner i Försäkringen för tunga fordon

Om nya delar används för reparationen, avdras från skadans belopp 10 % för varje år som följt efter året för arbetsmaskinens ibruktagningsår.

Avdraget fås genom att avdragsprocenten multipliceras med antalet hela kalenderår som avslutats före skadans händelsestidpunkt och följt efter maskinens ibruktagningsår. Avdraget är högst 60 %.

Åldersavdrag görs på reservdelar. Om maskinen inlöses till gängse värde, görs inget åldersavdrag från gängse värdet. Exempel: Arbetsmaskinen har tagits i bruk i februari 2011. Skadan inträffar i juni 2014. Det finns två hela kalenderår däremellan, åren 2012 och 2013, så från reservdelarna görs ett åldersavdrag på 20 %.

Egendomens gängse värde omedelbart före skadan utgör övre gränsen för försäkringsbolagets ersättningskyldighet.

5.5 Reparation och inlösen av försäkringsobjekt

5.5.1 Alla försäkringsformer

Försäkringen ersätter nödvändiga och behövliga reparationskostnader för fordonet. Fordonet ska repareras med beaktande av fordonets ålder och skick genom att använda ändamålsenliga reparationsmetoder och delar samt genom tillbörligt reparations sätt så att kostnaderna inte stiger i onödan. Om slitna och korroderade delar ersätts med nya och fordonets skick förbättras väsentligt till följd av detta, ersätts endast den del av reparationskostnaderna som motsvarar de reparationer som gjorts för att få fordonet i samma skick som före skadan. Det är t.ex. fråga om en förbättring om däck som skadats eller stulits endast har hälften eller mindre kvar av slitytan och däcken ersätts med nya däck.

Försäkringsbolaget har rätt att utse reparationsverkstaden eller inköpsstället. Försäkringsbolaget är inte beställaren av arbetet och ansvarar inte för kvaliteten på arbetet eller delarna.

5.5.2 Ljud- och bildåtergivningsutrustning som reservdelar

Ljud- och bildåtergivningsutrustning är reservdelar till fordonet på samma sätt som fordonets övriga delar.

5.5.3 Gängse värde

Övre gränsen för försäkringsbolagets ersättningskyldighet är fordonets gängse värde inklusive utrustning som utgör försäkringsobjekt (se punkt 5.4).

Gängse värde för fordonet är det kontantpris som allmänt kan fås för fordonet enligt marknadssituationen vid tidpunkten för försäkringsfallet om det säljs på ett ändamålsenligt sätt. Med gängse värde avses inte bilaffärernas utförsäljningspris, begärt pris eller bytesvärdet på fordonet utan ett sådant pris som flera än en person skulle vara beredda att betala för fordonet.

5.5.4 Utrustning som ersätts separat vid inlösningsfall

Utrustning som ersätts separat är

1. skidbox
2. bilbarnstol
3. kördräkt, hjälm, handskar och stövlar
4. släpvagn till motorcykel och moped
5. släde till snöskoter
6. släpvagn eller släde till terränghjulning (fordonsklasserna L2e, L5e, L6e och L7e), vilka inte är registreringspliktiga.

För utrustningen ovan betalas separat ersättning om utrustningen har skadats.

Värdet på utrustningen i punkterna 1-3 fastställs genom att från anskaffningspriset på ny motsvarande utrustning avdras tio procent för varje år som följt efter året den skadade utrustningen skaffades, dock så att utrustningens värde anses vara minst 30 procent av anskaffningspriset på ny motsvarande utrustning.

Gängse priset på släpvagn och släde fastställs enligt gängse värde enligt punkt 5.5.3.

5.5.5 Utbetalning av ersättning

Försäkringsbolaget uppfyller sin ersättningskyldighet genom att

1. enligt verifikat betala omedelbara reparationskostnader som uppstått på grund av försäkringsfallet eller genom att betala ett uppskattat och avtalat reparationskostnadsbelopp
2. betala skillnaden mellan försäkringsobjektets gängse värde omedelbart före och efter skadan
3. inlösa försäkringsobjektet till dess gängse värde

- inlösa försäkringsobjektet till värdet enligt Inlösningsförmånen. En förutsättning för ersättning enligt Inlösningsförmån är att ersättningen inte minskats; eller att
- ett likadant eller ett likvärdigt fordon eller del därav skaffats i dess ställe. Försäkringsbolaget har dock ingen skyldighet att skaffa motsvarande egendom istället.

Om äganderätten till försäkringsobjektet inte överläts till försäkringsbolaget utbetalas ersättning enligt punkt 2 i förteckningen ovan. Från ersättningen avdras självrisk som anges i försäkringsbrevet.

5.5.6 Självrisker

Den försäkrade har i varje försäkringsfall en självrisk som beror på typen av skada och som har antecknats i försäkringsbrevet.

5.5.6.1 Avvikande självrisker

Om skadegörelse- och stöldskadan skett samtidigt avdras endast den högre självrisk enligt dessa villkor.

I varje punkt som gäller procentsjälvrisk som anges nedan är självrisken alltid minst den självrisk i euro som antecknats i försäkringsbrevet.

Alla fordon:

Vid bedrägeriskador som gäller fordon som hyrs ut utan förare och vid stöldskador som inträffar under uthyrning är självrisken alltid 10 % av det ersättningsbara skadebeloppet.

Om försäkringsfallet inträffat i Estland, Kroatien, Lettland, Litauen, Polen, Slovakien, Slovenien, Tjeckien eller Ungern avdras vid varje försäkringsfall som ersätts på basis av stödförsäkringen en självrisk på 20 % från skadebeloppet.

Om försäkringsfallet inträffat i Albanien, Armenien, Azerbajdzjan, Bosnien-Hercegovina, Bulgarien, Georgien, Iran, Israel, Kosovo, Makedonien, Marocko, Moldavien, Montenegro, Rumänien, Ryssland, Serbien, Tunisien, Turkiet, Ukraina eller Vitryssland avdras vid varje försäkringsfall som ersätts från stödförsäkringen en självrisk på 40 % från skadebeloppet.

Bussar:

Vid varje försäkringsfall som börjat från motorrum eller rum för tilläggsvarme vilket ersätts på basis av brandförsäkringen, avdras en självrisk på 25 % från skadebeloppet om det i fordonet inte

finns ett automatiskt, användbart släckningssystem som godkänts av försäkringsbolaget och som underhållits enligt tillverkarens anvisningar och inspekterats minst en gång om året. Denna självrisk tillämpas endast på bussar som anges i punkt 3.4 (Brandförsäkring).

Motorarbetsmaskin:

Vid varje försäkringsfall som ersätts på basis av brandförsäkringen, avdras en självrisk på 25 % från skadebeloppet om det i fordonet inte finns ett automatiskt användbart släckningssystem som godkänts av försäkringsbolaget och som underhållits enligt tillverkarens anvisningar och inspekterats minst en gång om året. Denna självrisk tillämpas endast på arbetsmaskiner som anges i punkt 3.4 (Brandförsäkring).

Om motorarbetsmaskinen sjunker genom is eller sjunker ner i kärr eller vatten, avdras vid försäkringsfallet en självrisk på 25 % från skadebeloppet. Kostnader som orsakats av lyftning av arbetsmaskin inräknas i skadebeloppet.

Bussar och lastbilar samt tunga släpvagnar:

När försäkringsfallet orsakas av att fordonet, dess del eller anordning eller last i fordonet tar i ett hinder ovanför, avdras vid försäkringsfall en självrisk på 25 % från skadebeloppet.

5.5.6.2 Avdragsordning för självrisker och andra avdrag

Självrisker och övriga avdrag som nämns i dessa villkor avdras från skadebeloppet i följande ordning:

- mervärdesskatteandel
- andra avdragbara skatter
- grundsjälvrisk
- eventuell nedsättning av ersättningen
- procentuell självrisk.

5.6 Skatteregler vid sakförsäkring

5.6.1 Mervärdesskatt

Mervärdesskatt eller motsvarande utländsk konsumtionsskatt som ingår i fordonets reparationskostnader eller anskaffningskostnader för ersättningsbar utrustning och apparatur ersätts inte om den försäkrade antingen har rätt att avdra skatten eller få skatteåterbäring.

I inlösningsfall avdras, från skillnaden mellan gängse värdet och restvärdet på fordonet, ett

belopp som motsvarar mervärdesskatten när den försäkrade skulle vara skyldig att betala skatt på fordonets försäljningspris om fordonet hade sålts den dag försäkringsfallet inträffade.

Se även allmänna avtalsvillkor punkt 12.1 Överförsäkring och berikandeförbud.

5.6.2 Nedsättning eller återbetalning av bilskatt

Från inlösningsersättningen avdras den del av beloppet för nedsatt eller återbetald bilskatt som skulle ha påförts om fordonet hade sålts den dag försäkringsfallet inträffade.

När man betalar kontantköpspriset för nytt fordon (punkt 3.8.1 Totalersättning i form av kontantköpspriset på nytt fordon och punkt 3.9 Utvidgat inlösningsvillkor) avdras beloppet för nedsatt eller återbetald bilskatt i sin helhet. Se även allmänna avtalsvillkor punkt 12.1 Överförsäkring och berikandeförbud.

5.6.3 Andra skatter och avgifter vid användning av fordon

Försäkringen ersätter inte separat fordonsskatt eller motsvarande skatt som är en förutsättning för att fordonet ska få användas. Ersättningen betalas inte heller för avgift för beslut i ärenden som gäller specialskyltar.

5.7 Säkerhetsföreskrifter

Ändamålet med säkerhetsföreskrifterna är att förhindra hotande faror och minska skador som uppstår. Den försäkrade och med denne jämställd person ska följa säkerhetsföreskrifterna. Ersättningen minskas eller vägras om försummelsen att följa säkerhetsföreskrifterna har bidragit till uppkomsten av försäkringsfallet. Se även punkt 6.1 Skyldighet att följa säkerhetsföreskrifter vid skadeförsäkring i allmänna avtalsvillkor.

5.7.1 Rätt att framföra fordon

Fordonets förare ska ha körkort som berättigar till att köra enligt fordonsklassen eller rätt att framföra fordonet på basis av ålder.

5.7.2 Fordonets skick

Fordonet ska uppfylla bestämmelserna i fordonslagen och för övrigt vara i sådant skick att användning i vägtrafik är tillåten och att fordonet

godkänns i besiktning (fordonslag och förordning om användning av fordon på väg).

Fastinstallerad utrustning som är avsedd att kopplas till nätström ska uppfylla de krav som gäller säkerheten för elektriska anordningar och utrustningen ska användas enligt tillverkarens anvisningar.

5.7.3 Tillsyn av fordon

Fordonet får inte lämnas vid vägren, på parkeringsplats eller annat område på ett sådant sätt och för en så lång tid att det väcker utomståendes uppmärksamhet eller verkar övergivet.

Om fordonet på grund av skada måste lämnas vid vägrenen, ska man omedelbart ordna bärgning till en reparationsverkstad eller en annan trygg plats.

För att förhindra olovligt bruk ska släpvagnar förses med anordning som hindrar att släpvagnen flyttas eller kopplas till dragfordon.

För att hindra olovligt bruk ska terrängfordon och fyrhjulingar (fordonsklasserna L2e, L5e, L6e och L7e) fästas t.ex. med kedja eller vajer så att den inte kan tas i olovligt bruk utan att använda våld eller verktyg. För att förhindra olovligt bruk kan snöskoter alternativt förses med en anordning som hindrar drivbandet från att snurra.

Om tilläggsutrustning inte kan låsas eller med tanke på arbetets ändamålsenliga utförande förvaras i ett låst förvaringsutrymme, ska tilläggsutrustningen förvaras på en sådan plats där utomstående inte lätt kan få syn på den och där den inte i onödan kan utsättas för stöld eller skadegörelse. Tilläggsutrustning får inte lämnas olagrad länge.

Tilläggsutrustning som förvaras på arbetsplatsen eller vid annat arbetsobjekt avskilt från fordonet ska flyttas till ett låst eller ständigt bevakat förvaringsutrymme genast efter att det med tanke på arbetets ändamålsenliga utförande är möjligt.

Fordon får inte förvaras i ett annat olåst fordon eller fordonskombination. Fordon får inte heller förvaras i släpvagn som inte är försedd med anordning som förhindrar olovligt bruk.

Löstagbar tilläggsutrustning i fordon, t.ex. navigator, ska förvaras täckt eller gömd.

Vid användning av tippande fordon, släpvagnar och lyftkranar som är försedda med stödben ska man säkerställa att marken är tillräckligt bärande samt se till att stödbenen används.

Vid plogning ska frontlastare på traktor stöd­as med plogstöd fästa i ramen. Frontlyft på traktor ska stöd­as med fäst­anordningar som sträcker sig ända till traktorns bakaxel. Frontlyft på traktor ska stöd­as med fäst­anordningar som sträcker sig ända till traktorns bakaxel.

5.7.4 Förvaring av nycklar och registreringsbevisets anmälningsdel

Fordonets nycklar, nycklarna till anordningar som hindrar olovligt bruk av fordonet, nycklarna till förvaringsutrymmet för fordonet och fordonets utrustning får inte förvaras på en synlig eller sådan oläst plats där en utomstående på förhand kan anta att de finns.

Anmälningsdelen i fordonets registreringsbevis, elektroniskt certifikat, nycklarna och uppgifterna som behövs för att göra nycklar får inte förvaras i fordonet även om alla dörrar och bagageutrym­met till fordonet är låsta och fönstren är stängda. Nycklarna får inte vara försedda med specifika uppgifter om fordonet eller ägar- och besittnings­förhållanden.

5.7.5 Brandsäkerhet

Utrymmet där fordonet förvaras får inte användas för ändamål som äventyrar brandsäkerheten. Till exempel öppen eld och rökning är förbjudet.

Endast elektrisk lampa får användas för att belysa motorn, bränsletanken eller annan del. För upp­värmning av motorn, kraftöverföringen eller andra delar får förutom standardutrustning endast användas apparat avsedd för fordon. Apparaten ska monteras och inkopplas enligt apparat- och fordonstillverkarens anvisningar och bestämmel­ser.

Då fordonet repareras genom svetsning eller andra heta arbeten, ska beklädnad och andra lättantändliga konstruktioner avlägsnas på ett tillräckligt stort område. Dessutom ska repara­tionsplatsen förses med handbrandsläckningsut­rustning och nödvändig bevakning.

Husbilar och vagnar ska förses med en köldtålig handbrandsläckare av klass 13A55BC (minst 2 kg släckmedel) och placeras i en korg i en ställning som fästs i närheten av huvudingången (dörren).

Bussar i fordonsklasserna M2 och M2G ska för­ses med en och i fordonsklasserna M3 och M3G med två köldtåliga handbrandsläckage av klass 34A 233BC (minst 6 kg släckmedel).

Ytterkonstruktionen för motorrummet i bussar som tagits i bruk efter 1.1.2005 ska vara försedd med en öppning via vilken handbrandsläckares släckmedel kan sprutas in i motorrummet. Därtill ska bussen vara försedd med minst en trafiksäkerhetsväst och en ficklampa.

Motorarbetsmaskin som väger över tre ton ska förses med två, och traktor ska förses med en köldtålig handbrandsläckare av klass 34A 233BC (minst 6 kg släckmedel). Ifall föremålet för försäkringen används för flisning eller krossning av trämaterial ska fordonet utrustas med fyra handbrandsläckare av den typ som anges ovan samt med ett av försäkringsbolaget godkänt, fastinstal­lerat, automatiskt släckningssystem.

Strömmen till traktorer och motorarbetsmaskin som är försedda med huvudströmbrytare ska brytas med huvudströmbrytaren när man inte arbetar med maskinen. Traktorer och motorarbets­maskiner ska alltid förses med en huvudströmbrytare när de förvaras inomhus.

Handbrandsläckare i bussar, motorarbetsmaskin och traktorer ska kontrolleras och servas endast av en av Säkerhetsteknikcentralen godkänd serviceman eller servicefirma. Efter service ska släckaren förses med kontroll- och underhållsetikett. Man ska låta kontrollera släckaren minst en gång om året.

Om fordonet används i brandfarliga eller annars riskfyllda omgivningar enligt punkt 3.4 (Brandförsäkring) ska man se till att fordonet hålls rent. Vid behov ska brandfarliga delar i maskinen rengöras flera gånger om dagen.

5.8 Anvisningar för att avvärja och begränsa inträffad skada eller hot om skada

När ett försäkringsfall inträffar eller kan befaras vara omedelbart förestående, ska den försäkrade avvärja eller begränsa skadan.

Om skadan framkallats av en utomstående ska den försäkrade vidta åtgärder som är nödvändiga för att bevara försäkringsbolagets rätt gentemot skadevållaren.

Den försäkrade är skyldig att utreda skadevållarens identitet och registernumren på de fordon som varit delaktiga i skadan.

Den försäkrade är skyldig att till transportören anmäla en skada som inträffat under transporten. Om skadan orsakats genom stöld, olovligt bruk av fordon, skadegörelse, bedrägeri eller annan

straffbar gärning ska den försäkrade utan dröjsmål meddela polismyndigheterna på skadeorten.

Den försäkrade ska dessutom i domstol kräva straff för gärningsmännen om det är i försäkringsbolagets intresse.

Om fordonet stulits utomlands och inte återfunnits, ska också en polisanmälan göras till de finska polismyndigheterna. Om fordonets nycklar försvinner eller stjäls ska den försäkrade vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra olovligt bruk av fordonet med de försvunna eller stulna nycklarna, t.ex. genom att på nytt serielägga fordonets lås.

Om nycklarna till ett fordon med startspärr tappas bort ska startspärren omedelbart koda så att fordonet inte kan tas i olovligt bruk med de borttappade nycklarna eller så ska olovligt bruk hindras med andra medel (t.ex. med ett mekaniskt stöldskydd).

Om den försäkrade uppsåtliga eller av oaksamhet, som inte kan anses vara ringa, har åsidosatt räddningsplikten ovan, kan den ersättning som ska utbetalas till denne sänkas eller vägras. Vid bedömningen av om ersättningen ska sänkas eller vägras beaktas vilken betydelse åsidosättandet haft på uppkomsten av skadan. Dessutom beaktas försäkringstagarens uppsåt och arten av oaksamhet samt omständigheterna i övrigt.

Vid ansvarsförsäkring utomlands minskas eller vägras inte ersättningen på grund av den försäkrades oaksamhet. Om den försäkrade emellertid uppsåtliga eller av grov oaksamhet har åsidosatt räddningsplikten eller om den försäkrades bruk av alkohol eller annat rusmedel har varit en bidragande orsak till åsidosättandet, kan ersättningen minskas eller vägras. Försäkringsbolaget är dock skyldigt att till en fysiskt skadelidande person utbetala den andel av ersättningen som den skadelidande inte lyckats indriva på grund av den försäkrades insolvens till följd av utsökning eller konkurs.

6 Försäkringspremie och försäkringsperiod

6.1 Avställning

En avställning ska på förhand anmälas till fordonsregistret enligt gällande bestämmelser. I fråga om bilar krediteras försäkringspremien från och med dagen som följer efter dagen avställningen började. Kreditering för avställning per dag beräknas som 1/360 av de delskydd som inte är i kraft.

För säsongpremie satt Omfattande kaskoförsäkring för snöskoter som börjat 1.11.2015 eller senare krediteras försäkringspremie från och med datumet som följer efter datumet då avställningen började. Krediteringsbeloppet beror på vilken tidpunkt under året avställningen hänför sig till.

I fråga om motorcyklar finns krediteringspraxisen vid avställning antecknad i anbudet och i försäkringsbrevet.

Försäkringspremie för Trafikkasko som beviljas via finansieringsbolag och försäkringspremie för gula provnummerskyltar berättigar inte till premieåterbetalning för avställningstid.

Brandförsäkring, stöldförsäkring, skadegörelseförsäkring, rättsskyddsförsäkring, naturskadeförsäkring och finansieringsförsäkring gäller alltid under avställningstid. Kollisionsförsäkring gäller endast om fordonet inte var i rörelse vid tidpunkten då skadan inträffade. I fråga om övriga delförsäkringar beror försäkringens giltighet på hur omfattande försäkringskyddet är.

6.2 Bonus

På premien för kollisionsförsäkring i kasko med bonus lämnas en rabatt i form av s.k. bonus för varje skadefri försäkringsperiod.

Om fordonet varit i trafik minst 120 dygn under den skadefria försäkringsperioden stiger bonus med 10 procentenheter.

Om en motorcykel under den skadefria försäkringsperioden varit i trafik minst 90 dygn och i fråga om MC Helkasko i 140 dygn, stiger bonus med 10 procentenheter.

Bonusen sjunker med 20 procentenheter för varje ersättning som betalas med stöd av kollisionsförsäkringen oberoende av hur skadan uppstått.

Bonusskydd

Bonus minskas inte till följd av ersättning på basis av kollisionsförsäkring om försäkringsavtalet inkluderar ett gällande bonusskydd. Bonusskyddet träder i kraft efter tre på varandra följande skadefria år (1 080 dagar). Denna period bestående av tre på varandra följande år utan skador kallas intjäningstid för bonusskydd. Intjäningstiden för bonusskydd omfattar de skadefria dagar när fordonet varit i trafikbruk. Bonusskydd intjänas inte under avställningstid.

Intjäningstiden för bonuskydd börjar om från början

1. när ersättning med stöd av kollisionsförsäkring utbetalas under intjäningstiden för bonuskydd eller
2. när gällande bonuskydd används för att täcka bonusförlust till följd av utbetald ersättning.

Nytt bonuskydd kan inte intjänas före det intjänade bonuskyddet använts. När kaskoförsäringen upphör, upphör även intjäningstiden för bonuskydd. Bonuskyddet och/eller intjäningstiden för bonuskyddet är försäkrings- och försäkringstagarspecifikt och skyddet eller tiden överförs inte till en annan fysisk eller juridisk person.

6.3 Minimipremie för försäkringsperiod

Minimipremien är alltid minst 8 euro för varje giltig försäkringsperiod eller del av den.

6.4 Försäkringsperiod

Den första försäkringsperioden är högst 13 månader. De följande försäkringsperioderna är ett år. Försäkringsperioden är 360 dygn och den indelas i tolv månader med 30 dygn.

6.5 Försäkringsavtalet upphör

6.5.1 Ägarbyte vid skadeförsäkring

(FAL 63 §)

Skadeförsäkringen upphör om den försäkrade egendomen till följd av en rättshandling övergår till annan ny ägare än försäkringstagaren själv eller försäkringstagarens dödsbo. Om ett försäkringsfall inträffar inom 14 dagar efter äganderätts övergång, har den nya ägaren av egendomen dock rätt till ersättning om han inte själv har tecknat en försäkring för egendomen.

Om andra försäkringar inkluderats i försäkring för egendom, t.ex. ansvars-, rättsskydds- eller avbrottsförsäkring, upphör ett sådant försäkringskydd omedelbart när egendomen övergår till ny ägare.

6.5.2 Försäkringen upphör utan uppsägning

Försäkringen upphör utan separat uppsägning när fordonet stryks slutgiltigt ur fordonsregistret

7 Kaskoförsäkringsvillkor för musei- och hobbyfordon

Det väsentliga innehållet i försäkringsavtalet för musei- och hobbyfordon fastställs i försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren.

7.1 Försäkringsobjekt

Föremål för försäkring är det musei- eller hobbyfordon samt fastinstallerad utrustning som antecknats i försäkringsbrevet och som uppgetts och godkänts i samband med att försäkringen tecknades.

I försäkringsbrevet har antecknats försäkrat fordon, fordonets värde, försäkringsskydd och självrisker.

7.2 Transportförsäkring

Transportförsäkringen ersätter skada som orsakats då föremålet för försäkringen transporterats med ett annat motorfordon. Försäkringen ersätter även skada som under lastning eller lossning orsakats av plötslig eller oförutsedd vältning eller fall.

Transportförsäkringen ersätter inte skada som har orsakats av bristfällig fästning och inte heller skada som orsakats av repning eller tillbuckling i samband med lastning eller lossning.

7.3 Bilräddningsförsäkring

Bilräddningsförsäkringen ersätter kostnader för att bärga upp fordonet på vägen.

Om fordonet är i okörbart skick ersätts dessutom transporten till närmaste reparationsverkstad där fordonet kan repareras tillbörligt. Om lämplig reparationsverkstad inte hittas, kan fordonet alternativt transporteras till dess huvudsakliga förvaringsplats.

Transport- och bärgningskostnader för musei- och hobbyfordon ersätts i Finland högst upp till 500 euro per försäkringsfall.

Försäkringen ersätter dessutom förarens och passagerarnas kostnader för resa från skadeorten till hemorten med billigaste möjliga transportmedel och skäliga resekostnader för hämtning av det reparerade fordonet, sammanlagt högst 500 euro.

Transport- och bärgningskostnader för musei- och hobbyfordon ersätts utomlands högst upp till 2 000 euro per försäkringsfall. Denna maximeringsättning innehåller kostnader för hämtning eller transport av fordonet till hemorten.

Försäkringen ersätter dessutom förarens och passagerarnas kostnader för resa från skadeorten till hemorten med billigaste möjliga transportmedel och skäliga resekostnader för hämtning av det reparerade fordonet, sammanlagt högst 1 000 euro.

I stället för transportkostnader ersätts alternativt rese- och arbetskostnader i Finland som uppstått när fordonets skada eller fel reparerats på skadeplatsen, högst upp till 1 000 euro och utomlands högst upp till 2 000 euro.

7.4 Ersättning av skada och betalning

Övre gräns för ersättningskyldighet

Övre gräns för försäkringsbolagets ersättningsansvar är i försäkringsbrevet antecknat gängse värde på fordonet med avdrag för självriskan.

Försäkringsbolaget har rätt att minska ersättningsbeloppet från det fordonsvärde som antecknats i försäkringsbrevet om fordonets skick väsentligt försämrats fr.o.m. tidpunkten då försäkringen beviljades. Med väsentlig försämring avses att fordonets skick försämrats så att försämringen minskar fordonets gängse värde med 30 % fr.o.m. tidpunkten då försäkringen beviljades.

Ersättningsbeloppet kan även minskas om det visar sig att försäkringstagaren vid ansökan om försäkringen gett vilseledande uppgifter om fordonet eller dess skick.

Skadebelopp

Skadebeloppet är reparationskostnaderna för fordonet om en reparation är ekonomiskt motiverad. En reparation är inte ekonomiskt motiverad om reparationskostnaderna för fordonet överstiger skillnaden mellan försäkringsbeloppet och fordonets värde efter försäkringsfallet.

Utbetalning av ersättning

Skadebeloppet och reparationens ekonomiska lönsamhet påverkar enligt vilken metod försäkringsbolaget ersätter skadan. Ersättning betalas med avdrag för självriskan genom

- att enligt verifierkat betala de nödvändiga reparationskostnader som uppstått på grund av försäkringsfallet eller
- betalning av uppskattat och avtalat penningbelopp eller
- att inlösa fordonet till dess försäkringsbelopp eller
- att i pengar betala skillnaden mellan fordonets försäkringsbelopp och fordonets värde efter försäkringsfallet.

Försäkringsbolaget förbinder sig inte att beställa och leverera de reservdelar som reparationen kräver. Om reservdelar inte finns att tillgå, betalas det uppskattade priset för reservdelar i pengar.

7.5 Självrisker

Den försäkrade har i varje försäkringsfall en i försäkringsbrevet antecknad självrisk som fastställs enligt typen av skada.

7.6 Avställning

Premien för kaskoförsäkringen för musei- och hobbyfordon krediteras inte för avställningstiden.

På försäkringen tillämpas för övrigt LokalTapiolas kaskoförsäkringsvillkor.

Allmänna avtalsvillkor

Dessa allmänna avtalsvillkor tillämpas på person- och skadeförsäkringsavtal. Med försäkring avses ett avtal på vilket tillämpas försäkringsvillkoren som försäkringsbolaget uppgjort. Lagen om försäkringsavtal fastställer konsumentens och därmed likställd juridisk persons ställning som avtalspart. Lagen om försäkringsavtal (543/94) innehåller bestämmelser som påverkar avtalsrelationen mellan kunden och försäkringsbolaget och i vissa fall tredje parts rättigheter. Stadgandena i lagen om försäkringsavtal tillämpas i sin helhet på detta försäkringsavtal.

Nedan följer en del av de centrala stadgandena i lagen och de aspekter som enligt lagen ska fastställas i försäkringsvillkoren samt andra allmänna principer och avtalsvillkor som tillämpas på LokalTapiolas kundförhållanden.

Förutom dessa allmänna avtalsvillkor tillämpas på försäkringsavtalet försäkringsvillkoren och säkerhetsföreskrifterna antecknade i försäkringsbrevet samt finsk lag.

Försäkringsbolagen övervakas av Finansinspektionen.

1 Några centrala begrepp

(FAL 2 §, 6 §, 16 §, 17 § och 31 §)

Det centrala innehållet i försäkringsavtalet fastställs i försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren, vilka utgörs av de Allmänna avtalsvillkoren och specialvillkoren som tillämpas på respektive försäkring.

Med **försäkringsbolag**, **försäkringsgivare** och **LokalTapiola** avses LokalTapiola Ömsesidigt Försäkringsbolag eller LokalTapiolas regionbolag.

På försäkringsbrevet ser du vilket bolag som som beviljat din försäkring, dvs **försäkringsgivaren**.

Med **skadeförsäkring** avses försäkring för förlust som orsakas av sakskada, skadeståndsskyldighet eller annan förmögenhetsskada.

Med **personförsäkring** avses en försäkring vars objekt är en fysisk person. Sjukkostnads-, olycksfalls- och resenärförsäkringar är personförsäkringar.

Med **gruppförmänsförsäkring** avses en försäkring som erbjuds en grupp och där den försäkrade betalar premien helt eller delvis.

Med **försäkringstagare** avses den som har ingått försäkringsavtal med försäkringsbolaget.

Med **försäkrad** avses den till vars förmån försäkringen är i kraft.

Med **försäkringsperiod** avses den avtalade giltighetstid som antecknats i försäkringsbrevet. Försäkringsavtalet fortgår en avtalad försäkringsperiod åt gången, såvida inte någondera avtalsparten säger upp avtalet.

Med **premieperiod** avses den tidsperiod för vilken premie enligt avtal regelbundet ska betalas.

Med **försäkringsfall** avses den skada eller händelse på basis av vilken ersättning utbetalas med stöd av försäkringen.

Med **säkerhetsföreskrift** avses en i försäkringsbrevet, försäkringsvillkoren eller i övrigt skriftligen utfärdad skyldighet att iaktta bestämmelser i syfte att hindra eller begränsa uppkomsten av en skada.

2 Givande av information innan avtalet ingås

2.1 Försäkringsbolagets informationsplikt

(FAL 5 § och 9 §)

Innan försäkringsavtal ingås ger försäkringsbolaget försäkringssökanden den information som behövs för bedömning av försäkringsbehovet och för valet av försäkring, såsom information om försäkringsbolagets egna försäkringsformer, premier och försäkringsvillkor. När informationen ges ska uppmärksamhet även fästas vid väsentliga begränsningar i försäkringsskyddet. Vid distansförsäljning av försäkringar ges även förhandsuppgifterna som avses i kapitel 6 a i konsumentskyddslagen. Med distansförsäljning avses t.ex. försäljning av försäkringar per telefon eller på Internet.

Om försäkringsbolaget eller dess representant vid marknadsföringen av en försäkring har underlåtit att ge försäkringstagaren behövlig information om försäkringen eller har gett honom felaktiga eller vilseledande uppgifter, anses försäkringsavtalet vara i kraft med det innehåll som försäkringstagaren hade skäl att sluta sig till utgående från den information han fått.

2.2 Försäkringstagarens och den försäkrades upplysningsplikt

(FAL 22 §, 23 § och 24 §)

Innan försäkringen beviljas ska försäkringstagaren och den försäkrade ge korrekta och fullständiga svar på frågor som ställs av försäkringsbolaget och som kan vara av betydelse för bedömningen av försäkringsbolagets ansvar. Försäkringstagaren och den försäkrade ska dessutom under försäkringsperioden utan obefogat dröjsmål korrigera upplysningar som han gett försäkringsbolaget och som han konstaterat vara oriktiga eller bristfälliga.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade har förfarit svikligen vid uppfyllandet av upplysningsplikten ovan, är försäkringsavtalet inte bindande för försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget har rätt att behålla de inbetalda premierna också om försäkringen förfaller.

2.2.1 Följderna av försäkringstagarens försummelse av upplysningsplikt vid skadeförsäkring

(FAL 23 §, 34 § och 58 §)

Om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa har försummat sin upplysningsplikt, kan ersättningen sänkas eller vägras. Vid prövningen av om ersättningen ska sänkas eller förvägras, ska det beaktas vilken betydelse den omständighet som den av försäkringstagaren eller den försäkrade lämnade oriktiga eller bristfälliga uppgiften gällt har haft för uppkomsten av skadan. Dessutom beaktas eventuellt uppsåt hos försäkringstagaren, den försäkrade eller arten av hans oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning sätts ned. Mindre avvikelser i premier ger dock inte rätt till nedsättning av ersättningen.

2.2.2 Följderna av försäkringstagarens försummelse av upplysningsplikt vid personförsäkring

(FAL 24 §)

Om försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av oaktsamhet som inte kan anses vara ringa, försummat sin upplysningsplikt och försäkringsbolaget inte skulle ha beviljat försäkringen om riktiga och fullständiga svar hade erhållits, är försäkringsbolaget fritt från ansvar.

Om försäkringsbolaget hade beviljat försäkringen endast mot en högre premie eller på andra villkor än avtalat, begränsas försäkringsbolagets ansvar så att det motsvarar den avtalade försäkringspremien eller de villkor på vilka försäkringen skulle ha beviljats.

Om de ovan nämnda följderna av försummelse av upplysningsplikt skulle leda till uppenbar oskälighet ur försäkringstagares eller annan ersättningsberättigads synpunkt kan de jämkas.

3 Inträdande av försäkringsbolagets ansvar och avtalets giltighetstid

3.1 Inträdande av försäkringsbolagets ansvar

(FAL 11 §)

Om man inte individuellt överenskommit om annan tidpunkt med försäkringstagaren, börjar försäkringsbolagets ansvar när försäkringsbolaget eller försäkringstagaren godkänner den andra partens anbud. Tidpunkten för antagandet är när det antagande svaret getts eller sänts. Avtalsparterna kan avtala om en senare men inte om en tidigare tidpunkt för ikraftträdandet.

Om försäkringstagaren till försäkringsbolaget har gett eller sänt en skriftlig försäkringsansökan och det är uppenbart att försäkringsbolaget skulle ha godkänt ansökan, ansvarar försäkringsbolaget också för försäkringsfall som har inträffat efter det att ansökan gavs eller sändes.

En försäkringsansökan eller ett godkännande svar som försäkringstagaren har gett eller sänt till försäkringsbolagets representant anses ha getts eller sänts till försäkringsbolaget.

Om det inte finns någon utredning om vid vilken tid på dygnet ett svar eller en ansökan har getts eller sänts, anses detta ha skett klockan 24.00.

Vid tidsbegränsad försäkring börjar försäkringsbolagets ansvar när premien för försäkringsperioden betalats.

3.2 Grunder för beviljande av personförsäkring

(FAL 10 §)

Premien och övriga avtalsvillkor fastställs på basis av den försäkrades hälsotillstånd vid tidpunkten försäkringsansökan gavs eller sändes. Försäkringsbolaget avslår inte en ansökan om personförsäkring på grundval av att försäkringsfallet inträffat eller att hälsotillståndet för den person för vilken försäkringen söks försämrats efter att ansökningsdokumenten getts eller sänts till försäkringsbolaget.

3.3 Försäkringsavtalets giltighet

(FAL 16 §)

Efter utgången av den första försäkringsperioden gäller försäkringsavtalet en avtalad försäkringsperiod åt gången om inte försäkringstagaren eller försäkringsbolaget säger upp avtalet. Försäkringsavtalet kan även upphöra på grund av orsaker nämnda i punkt 4.2 och 16.

Ett tidsbegränsat försäkringsavtal är i kraft under den avtalade perioden.

4 Premie

4.1 Betalning av premien

(FAL 38 §)

Premien ska betalas inom en månad efter att försäkringsbolaget har sänt försäkringstagaren fakturan som gäller premien. Den första premien behöver dock inte betalas förrän försäkringsbolagets ansvar inträtt. De följande premierna behöver inte betalas före den avtalade premieperiodens eller försäkringsperiodens början. Om försäkringsbolagets ansvar till någon del inträder senare behöver premien för denna del dock inte betalas förrän försäkringsbolagets ansvar inträtt.

Premien för tidsbegränsad försäkring ska betalas innan försäkringen träder i kraft. Att premien betalats är en förutsättning för att försäkringsbolagets ansvar ska inträda.

Flera försäkringar som beviljats av samma eller olika försäkringsbolag samt premierna för dessa

försäkringar kan sammanslås i ett avtal och i en faktura. I så fall faktureras de sammanslagna premierna i en betalningspost eller flera betalningsposter i enlighet med avtalet. Premie som allokerats till försäkringsavtalet fördelas mellan alla försäkringar i avtalet i proportion enligt betalningen och debiteringen så att alla fortlöpande försäkringar är i kraft fram till samma datum.

Om försäkringstagarens betalning inte täcker alla försäkringsbolags premiefordringar, har försäkringstagaren rätt att bestämma vilka premiefordringar som ska avkortas med det belopp som betalas. Försäkringstagarens betalning allokteras i första hand i enlighet med referensuppgifterna i den betalda fakturan om försäkringstagaren inte i samband med betalningen skriftligen bestämt annat.

4.2 Dröjsmål med premien

(FAL 39 §)

Om försäkringstagaren har försummat att betala premien inom den tidsfrist som stadgas i punkt 4.1 har försäkringsbolaget rätt att säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter att uppsägningsmeddelandet avsändes.

Om försäkringstagaren betalar premien före utgången av uppsägningstiden, upphör försäkringen likväl inte när uppsägningstiden löper ut. Försäkringsbolaget nämner denna möjlighet i uppsägningsmeddelandet.

Om försummelsen att betala premien har berott på att försäkringstagaren råkat i betalningssvårigheter på grund av sjukdom, arbetslöshet eller av någon annan särskild orsak, huvudsakligen utan egen förskyllan, upphör försäkringen trots uppsägningen först 14 dagar efter att hindret bortfallit. Försäkringen upphör dock senast tre månader efter uppsägningstidens utgång. I uppsägningsmeddelandet nämns också denna möjlighet att försäkringen fortsätter gälla en viss tid.

Om premien inte betalas inom den tidsfrist som avses ovan i punkt 4.1, uppbärs för dröjsmålet dröjsmålsränta i enlighet med räntelagen.

4.3 Betalning av försenad skadeförsäkringspremie

(FAL 42 §)

Om en försäkringstagare betalar premien efter att försäkringen upphört, inträder försäkrings-

bolagets ansvar dagen efter att premien betalats. Försäkringen gäller härvid till utgången av den ursprungligen avtalade försäkringsperioden, räknat från det att försäkringen på nytt trätt i kraft.

Om försäkringsbolaget inte vill sätta i kraft en upphörd försäkring meddelar försäkringsbolaget till försäkringstagaren inom 14 dagar från och med premiebetalningen att försäkringsbolaget vägrar ta emot betalningen.

4.4 Återupplivning av upphörd personförsäkring

(FAL 39 § och 43 §)

Om försäkringen upphört av annan orsak än att den första premien inte betalats träder försäkringen åter i kraft om försäkringstagaren betalar den obetalda premien inom sex månader fr.o.m. tidpunkten försäkringen upphörde. Försäkringsbolaget nämner denna möjlighet i uppsägningsmeddelandet. Om försäkringen börjar gälla åter, inträder försäkringsbolagets ansvar dagen efter att premien betalats.

4.5 Premie om försäkringen upphör under försäkringsperioden

(FAL 45 §)

Om försäkringen upphör före avtalad tidpunkt har försäkringsbolaget rätt till premie endast för den tid under vilken dess ansvar varit i kraft.

Försäkringsbolaget återbetalar till försäkringstagaren den andel av premien som motsvarar den återstående försäkringsperioden. Premien återbetalas emellertid inte, om försäkringstagaren eller den försäkrade har förfarit svikligen i sådana situationer som avses i punkt 2.2. Premien återbetalas inte heller om det premiebelopp som ska återbetalas är mindre än 8 euro.

4.6 Kvittning av premie och övriga fordringar

Från premie som återbetalas kan avdras förfallna premier som mottagaren av återbetalningen inte betalat samt övriga försäkringsbolagets förfallna och ostridiga fordringar på alla de försäkringsbolags vägnar som kan stå som försäkringsgivare i samma avtal eller faktura.

5 Givande av information under avtalets giltighetstid

5.1 Försäkringsbolagets informationsplikt

(FAL 6, 7 och 9 §)

Efter att ett försäkringsavtal ingåtts ger försäkringsbolaget försäkringstagaren försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren.

Under försäkringens giltighetstid ska försäkringsbolaget årligen informera försäkringstagaren om försäkringsbeloppet och om andra sådana omständigheter som gäller försäkringen och som är av uppenbar betydelse för försäkringstagaren (årsmeddelande).

Om försäkringsbolaget eller dennes representant under försäkringens giltighetstid har gett bristfälliga, felaktiga eller vilseledande uppgifter om försäkringen anses försäkringsavtalet vara i kraft med det innehåll som försäkringstagaren hade skäl att anta utgående från den information han fått, förutsatt att sådana bristfälliga, felaktiga eller vilseledande uppgifter kan anses ha inverkat på försäkringstagarens förfarande. Detta gäller dock inte information som försäkringsbolaget eller dess representant har gett om en förestående ersättning efter ett försäkringsfall.

5.2 Försäkringstagarens upplysningsplikt vid skadeförsäkring

(FAL 26 och 34 §)

Försäkringstagaren ska meddela försäkringsbolaget, om det i de förhållanden som uppgavs när försäkringsavtalet ingicks eller i ett sakförhållande som antecknats i försäkringsbrevet under försäkringsperioden skett en sådan förändring som väsentligt ökar risken för skada och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat när avtalet ingicks.

Försäkringstagaren ska meddela försäkringsbolaget om sådan ändring senast en månad efter att försäkringstagaren mottagit årsmeddelandet som följer efter ändringen. Försäkringsbolaget påminner försäkringstagaren om denna skyldighet i årsmeddelandet. Uppgifter som försäkringstagaren ska meddela är t.ex. reparations-, ändrings- eller utvidgningsarbeten utförda i försäkringsobjektet och förändring av försäkringsobjektets bruksändamål. Om försäkringstagaren uppsåtligt eller av oaktsamhet, som inte kan anses vara ringa, har

försummat sin skyldighet att meddela om ökning av risken, kan ersättningen sänkas eller förvägras. Vid bedömningen om ersättningen ska sänkas eller förvägras beaktas vilken betydelse de förändrade förhållandena som ökat risken haft på skadans uppkomst. Dessutom beaktas försäkringstagarens uppsåt eller typen av oaktsamhet samt omständigheterna i övrigt.

Om försäkringstagaren eller den försäkrade har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och premien på grund av detta har avtalats till ett lägre belopp än vad som skulle ha varit fallet om riktiga och fullständiga uppgifter hade lämnats, ska förhållandet mellan den avtalade premien och premien beräknad enligt riktiga och fullständiga uppgifter beaktas när en ersättning sätts ned. Mindre avvikelser i premier ger dock inte rätt till nedsättning av försäkringsersättningen.

5.3 Försäkringstagarens upplysningsplikt vid personförsäkring

(FAL 24 och 27 §)

Försäkringstagaren ska meddela försäkringsbolaget om riskökande ändringar i de förhållanden som uppgavs när försäkringsavtalet ingicks och som är av betydelse för bedömning av försäkringsbolagets ansvar, t.ex. ändringar som gäller yrke, hobbyer, bosättningsort eller upphörande av annat försäkringskydd. Sådana ändringar ska meddelas till försäkringsbolaget senast en månad efter att försäkringstagaren mottagit årsmeddelandet som följer efter ändringen. Ändring i hälsotillstånd behöver inte anmälas. Försäkringsbolaget påminner försäkringstagaren om upplysningsplikten i årsmeddelandet.

Om försäkringstagaren uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte kan anses ringa försummat sin skyldighet att meddela riskökningen ovan och försäkringsbolaget till följd av ändringen inte längre skulle ha hållit försäkringen i kraft, är försäkringsbolaget fritt från ansvar. Om försäkringsbolaget däremot hade fortsatt försäkringen men endast mot en högre premie eller på andra villkor, begränsas försäkringsbolagets ansvar så att det motsvarar den avtalade premien eller de villkor på vilka försäkringen skulle ha fortsatt.

Om de ovan nämnda följderna av försummande av upplysningsplikt skulle leda till uppenbar oskälighet ur försäkringstagarens eller annan ersättningsberättigads synpunkt kan de jämkas.

6 Skyldighet att hindra och begränsa skada

6.1 Skyldighet att iaktta säkerhetsföreskrifter vid skadeförsäkring

(FAL 31 och 34 §)

Den försäkrade ska iaktta de säkerhetsföreskrifter som nämns i försäkringsbrevet eller försäkringsvillkoren eller som i övrigt skriftligen utfärdats. Om den försäkrade uppsåtligen eller av oaktsamhet, som inte kan anses vara ringa, har försummat att iaktta säkerhetsföreskrifterna, kan den ersättning som ska utbetalas till honom sänkas eller förvägras. Vid bedömningen om ersättningen ska sänkas eller förvägras beaktas vilken betydelse försummelsen av att iaktta säkerhetsföreskrifterna haft på skadans uppkomst. Dessutom beaktas den försäkrades uppsåt eller typen av oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Vid ansvarsförsäkring sänks eller vägras inte ersättningen på grund av den försäkrades oaktsamhet.

Om den försäkrade emellertid uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har försummat att iaktta säkerhetsföreskrifter eller om den försäkrades bruk av alkohol eller annat rusmedel har varit en bidragande orsak till försummelsen, kan ersättningen sänkas eller förvägras.

Om den försäkrade har försummat att följa en säkerhetsföreskrift av grov oaktsamhet eller den försäkrades bruk av alkohol eller annat rusmedel varit en bidragande orsak till försummelsen, betalar försäkringsbolaget dock i samband med ansvarsförsäkring till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har lyckats driva in vid konkurs eller utsökning på grund av att den försäkrade konstaterats vara insolvent.

6.2 Skyldighet att avvärja och begränsa skada vid skadeförsäkring (räddningsplikt)

(FAL 32, 34 och 61 §)

När ett försäkringsfall inträffar eller kan befaras vara omedelbart förestående, ska den försäkrade efter förmåga avvärja eller begränsa skadan. Om skadan orsakats av en utomstående, ska den försäkrade vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bevara försäkringsbolagets rätt gentemot skadevällaren. Den försäkrade ska t.ex. för-

söka utreda skadevällarens identitet. Om skadan framkallats genom en straffbar gärning, ska den försäkrade utan dröjsmål underrätta polismyndigheterna därom och i rätten yrka på straff till för Övarna, om försäkringsbolagets intresse kräver detta. Den försäkrade ska också i övrigt iakttå försäkringsbolagets föreskrifter för avvärjning och begränsning av skada. Försäkringsbolaget ersätter skäligen kostnader för uppfyllande av räddningsplikten ovan, även om försäkringsbeloppet därigenom skulle överskridas.

Om den försäkrade uppsåtligen eller av oaktsamhet, som inte kan anses vara ringa, har försummat räddningsplikten ovan, kan den ersättning som ska utbetalas till honom sänkas eller vägras. Vid bedömningen om ersättningen ska sänkas eller förvägras beaktas vilken betydelse försummelsen haft på skadans uppkomst. Dessutom beaktas den försäkrades uppsåt eller typen av oaktsamhet samt förhållandena i övrigt.

Vid ansvarsförsäkring sänks eller vägras inte ersättningen på grund av den försäkrades oaktsamhet.

Om den försäkrade emellertid uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har försummat räddningsplikten eller om den försäkrades bruk av alkohol eller annat rusmedel har varit en bidragande orsak till försummelsen, kan ersättningen sänkas eller förvägras.

Om den försäkrade har försummat sin räddningsplikt av grov oaktsamhet eller den försäkrades bruk av alkohol eller annat rusmedel varit en bidragande orsak till försummelsen, betalar försäkringsbolaget dock i samband med ansvarsförsäkring till en skadelidande fysisk person den del av ersättningarna som denne inte har lyckats driva in vid konkurs eller utsökning på grund av att den försäkrade konstaterats vara insolvent.

7 Orsakande av försäkringsfall

Försäkringsbolaget är fritt från ansvar gentemot en försäkrad som har framkallat försäkringsfallet uppsåtligen (FAL 28 och 30 §).

7.1 Skadeförsäkring

(FAL 30 § och 34 §)

Om den försäkrade har framkallat försäkringsfallet av grov oaktsamhet eller den försäkrades bruk av alkohol eller annat rusmedel varit en bidragande

orsak till försäkringsfallet, kan ersättningen sänkas eller förvägras. Vid bedömning av om ersättning ska nedsättas eller vägras beaktas vilken betydelse den försäkrades åtgärder haft på uppkomsten av skadan. Dessutom beaktas den försäkrades uppsåt eller typen av oaktsamhet samt omständigheterna i övrigt.

Ansvarsförsäkring

(gäller endast försäkringsavtal som inkluderar ansvarsförsäkring)

Om den försäkrade har framkallat försäkringsfallet av grov oaktsamhet eller den försäkrades bruk av alkohol eller annat rusmedel varit en bidragande orsak till försäkringsfallet, betalar försäkringsbolaget dock i samband med ansvarsförsäkring till en skadelidande fysisk person den del av ersättningen som denne inte har lyckats driva in vid konkurs eller utsökning på grund av att den försäkrade konstaterats vara insolvent.

7.2 Personförsäkring

7.2.1 Försäkringsfall som den försäkrade orsakat

(FAL 28 §)

Om den försäkrade orsakat försäkringsfallet av grov oaktsamhet kan försäkringsbolagets ansvar minskas enligt vad som är skäligt med beaktande av omständigheterna.

7.2.2 Försäkringsfall som berättigad till försäkringsersättning orsakat

(FAL 29 §)

Om en annan person än den försäkrade med rätt till försäkringsersättning orsakat försäkringsfallet uppsåtligen, är försäkringsbolaget fritt från ansvar gentemot denna person.

Personen som orsakat försäkringsfallet av grov oaktsamhet eller som inte på grund av sin ålder eller sitt sinnestillstånd kan dömas till straff för brott, kan han få försäkringsersättningen eller en del av ersättningen endast ifall det anses skäligt med beaktande av de omständigheter under vilket försäkringsfallet inträffade.

Om den försäkrade avlidit betalas till övriga ersättningsberättigade den andel av försäkringsersättningen som inte betalas till parten eller parterna som orsakat försäkringsfallet.

8 Identifikation vid skadeförsäkring

(FAL 33 §)

Vad som ovan stadgas om den försäkrade i fråga om framkallande av försäkringsfall, iakttagande av säkerhetsföreskrifter eller räddningsplikt ska på motsvarande sätt tillämpas på den som

1. med den försäkrades samtycke är ansvarig för ett försäkrat motordrivet fordon eller släpfordon, fartyg eller luftfartyg;
2. tillsammans med den försäkrade äger och nyttjar försäkrad egendom; eller
3. bor i gemensamt hushåll med den försäkrade och använder försäkrad egendom tillsammans med honom.

Vad som ovan stadgas om den försäkrade i fråga om iakttagande av säkerhetsföreskrifter ska på motsvarande sätt tillämpas på den som på grund av ett arbets- eller tjänsteförhållande till försäkringstagaren ska sörja för att säkerhetsföreskrifterna iakttas.

9 Otilräknelighet och tvångsläge

9.1 Skadeförsäkring

(FAL 36 §)

Försäkringsbolaget får inte för att undgå eller begränsa ansvar åberopa punkt 6 och 7, om den försäkrade när han framkallade ett försäkringsfall eller när han åsidosatte en säkerhetsföreskrift eller räddningsplikten var yngre än 12 år eller befann sig i ett sådant sinnestillstånd att han inte skulle ha kunnat dömas till straff för brott. Försäkringsbolaget får inte för att undgå eller begränsa sitt ansvar åberopa punkt 5.2, 6 och 7 i det fall att den försäkrade, när han framkallade ökningen av risken eller försäkringsfallet eller åsidosatte en säkerhetsföreskrift eller räddningsplikten, handlade i syfte att hindra person- eller egendoms-skada under sådana förhållanden att försummelsen eller åtgärden kunde försvaras. Vad som i denna punkt sagts om den försäkrade tillämpas även på en i punkt 8 avsedd person som identifieras med den försäkrade.

9.2 Personförsäkring

(FAL 36 §)

Försäkringsbolaget får inte för att undgå eller begränsa ansvar åberopa punkt 7 ovan om den

försäkrade när han framkallade ett försäkringsfall eller när han åsidosatte en säkerhetsföreskrift eller räddningsplikten var yngre än 12 år eller befann sig i ett sådant sinnestillstånd att han inte skulle ha kunnat dömas till straff för brott. Försäkringsbolaget får inte för att undgå eller begränsa sitt ansvar åberopa punkt 5.3 och 7 i det fall att den försäkrade, när han orsakade ökningen av risken eller försäkringsfallet handlade i syfte att hindra skada på person eller egendom, under sådana omständigheter att försummelsen eller åtgärden kan försvaras.

10 Förmånstagarförordnande vid personförsäkring

10.1 Förmånstagare

(FAL 47 §)

Försäkringstagaren har rätt att fastställa den person som i stället för försäkringstagaren eller den försäkrade är berättigad till försäkringersättning som utbetalas (förmånstagare). Försäkringstagaren kan ändra eller upphäva förmånstagarförordnandet om försäkringsfallet där förordningen är ämnad att tillämpas inte inträffat.

Om förmånstagarförordnandet är i kraft tillfaller inte försäkringersättningen vid den försäkrades dödsfall till den försäkrades dödsbo. Försäkringersättningen tillfaller till den försäkrades dödsbo om förmånstagarförordnande inte föreligger och ersättningen i försäkringsvillkoren inte fastställts att betalas till försäkringstagaren.

10.2 Förmånstagarförordnandets form

(FAL 48 §)

Förmånstagarförordnandet eller upphävande eller ändring av förmånstagarförordnandet är ogiltigt om upphävandet eller ändringen inte skriftligt meddelats till försäkringsbolaget.

11 Ersättningsförfarande

11.1 Ersättningsökandens skyldigheter

(FAL 32 §, 69 § och 72 §)

Den som söker ersättning ska ge försäkringsbolaget sådana handlingar och uppgifter som behövs för utredning av försäkringsbolagets ansvar. Dessa handlingar och uppgifter är t.ex. sådana varav framgår huruvida ett försäkringsfall har inträffat,

hur stor skada som uppstått och till vem ersättning ska utbetalas. Den som söker ersättning är skyldig att på egen bekostnad skaffa de utredningar som vederbörande bäst har tillgång till, dock med beaktande också av försäkringsbolagets möjligheter att skaffa utredning.

Försäkringsbolaget är inte skyldigt att betala ut ersättning innan bolaget fått utredningarna ovan. Om den som söker ersättning efter ett försäkringsfall svikligen har lämnat oriktiga eller bristfälliga upplysningar till försäkringsbolaget som är av betydelse för utredningen av försäkringsbolagets ansvar kan ersättningen sänkas eller förvägras enligt vad som är skäligt med hänsyn till förhållandena.

Den försäkrade ska enligt sina möjligheter delta i skadeutredningen samt bidra till att utreda den egentliga orsaken till skadan samt skadevållaren. Den försäkrade får inte försvåra skadeutredningen genom att avlägsna sig från skadeplatsen, inta alkohol eller droger efter skadefallet eller på annat sätt försvåra skadeutredningen.

Försäkringsbolaget ska beredas tillfälle att inspektera skadad egendom innan den repareras eller förstörs.

11.2 Preskription av rätten till ersättning

(FAL 73 §)

Försäkringsersättning ska sökas från försäkringsbolaget inom ett år från att den ersättningsökande fått kännedom om försäkringens giltighet, skadefallet och skadepåföljden som skadefallet orsakat. Ersättningsanspråket ska i varje fall framställas inom 10 år från skadefallet eller om försäkringen tecknats för skadeståndsskyldigheten från att skadepåföljden uppstått. Med framställande av ersättningsanspråk jämföras anmälan om skadefallet. Om ersättningsanspråket inte framställs inom tidsfristen ovan förlorar den som söker ersättning sin rätt därtill.

11.3 Försäkringsbolagets skyldigheter

(FAL 7 §, 9 §, 68 § och 70 §)

Efter att ett försäkringsfall inträffat ger försäkringsbolaget den som söker ersättning, såsom t.ex. den försäkrade, förmånstagare och skadelidande i situationer som avses i punkt 17.4 vid ansvarsförsäkring, uppgifter om försäkringens

innehåll och förfarandet vid ansökan om ersättning. Eventuella förhandsuppgifter som den sökande fått om den förestående ersättningen, ersättningsbeloppet eller sättet på vilket ersättning utbetalas inverkar inte på ersättningskyldigheten i enlighet med försäkringsavtalet.

Försäkringsbolaget utbetalar med anledning av ett försäkringsfall utan dröjsmål, och senast inom 30 dagar efter att bolaget fått de handlingar och uppgifter som behövs för utredning av bolagets ansvar, ersättning enligt försäkringsavtalet eller meddelar att ersättning inte utbetalas. Om ersättningsbeloppet inte är ostridigt, betalar försäkringsbolaget emellertid ut den ostridiga delen av ersättningen inom nämnda tid. På försenad ersättning betalar försäkringsbolaget dröjsmålsränta enligt räntelagen (633/82).

Försäkringsbolaget delger också den skadelidande om ett ersättningsbeslut som gäller ansvarsförsäkring.

Försäkringsbolaget underrättar förmyndarmyndigheten på den omyndiges hemort om till den omyndige betalas annan ersättning än försäkringsersättning för kostnad eller förmögenhetsförlust om den totala ersättningen överstiger 1 000 euro.

11.4 Kvittning av premie och övriga fordringar

Från ersättningen kan avdras förfallna obetalda premier samt övriga försäkringsbolagets förfallna och ostridiga fordringar på alla de försäkringsbolags vägnar som kan stå som försäkringsgivare i samma avtal eller faktura.

12 Försäkringsersättning vid skadeförsäkring

12.1 Överförsäkring och berikandeförbud

(FAL 57 §)

Egendom eller ett intresse har överförsäkrats, om det försäkringsbelopp som anges i försäkringsavtalet avsevärt överstiger den försäkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde. Försäkringsbolaget är inte skyldigt att med anledning av ett försäkringsfall som har drabbat överförsäkrad egendom eller ett överförsäkrat intresse betala ut mera i ersättning än vad som behövs för att täcka skadan. Om försäkringsbeloppet dock väsentligen grundar sig på en värdering som har

gjorts av försäkringsbolaget eller dennes representant ska ersättningen på basis av överförsäkring betalas enligt försäkringsbeloppet, utom i det fall att värderingen påverkats av att försäkringstagaren uppsåtligt har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter.

12.2 Underförsäkring

(FAL 58 §)

Egendom eller ett intresse har underförsäkrats, om det försäkringsbelopp som anges i försäkringsavtalet avsevärt understiger den försäkrade egendomens eller det försäkrade intressets rätta värde. Till följd av försäkringsfall som drabbat underförsäkrad egendom eller underförsäkrat intresse ersätter försäkringsbolaget endast en så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan försäkringsbeloppet och egendomens eller intressets värde. Om försäkringsbeloppet dock väsentligen grundar sig på en värdering som har gjorts av försäkringsbolaget eller dennes representant, ska ersättning betalas enligt skadebeloppet, dock högst upp till försäkringsbeloppet.

13 Överklagande av försäkringsbolagets beslut

(FAL 8 §)

Försäkringstagaren eller ersättningssökanden kan vidta olika åtgärder för att söka ändring i försäkringsbolagets beslut. Han har rätt att väcka talan mot försäkringsbolaget. Före detta kan han be om råd och handledning från Försäkrings- och finansrådgivningen eller begära en beslutsrekommendation från nämnder. Behandling av ett ärende hos nämnder utgör inte hinder för väckande av talan. Däremot kan nämnder inte behandla ett ärende som prövats i rätten eller som är anhängigt.

13.1 Självrättelse

Om försäkringstagaren eller ersättningssökanden misstänker ett fel i försäkringsbolagets ersättningsbeslut eller annat beslut, har han rätt att få närmare information om de omständigheter som lett till beslutet. Försäkringsbolaget korrigerar sitt beslut, om de nya utredningarna ger anledning därtill.

13.2 Försäkrings- och finansrådgivningen och nämnder som ger beslutsrekommendationer

Om försäkringstagaren eller ersättningssökanden är missnöjd med försäkringsbolagets beslut kan han be om råd och handledning från Försäkrings- och finansrådgivningen. Försäkrings- och finansrådgivningen är ett neutralt organ med uppgift att ge konsumenterna råd i bank-, försäkrings- och värdepappersärenden.

Försäkringsbolagets beslut kan även föras till Försäkringsnämnden som fungerar i anslutning till Försäkrings- och finansrådgivningen. Försäkringsnämndens uppgift är att ge beslutsrekommendationer i meningsskiljaktigheter som gäller tolkningen av lagar och försäkringsvillkor samt deras tillämpning på försäkringsrelationen.

Försäkringsbolagets beslut kan även föras till konsumenttvistenämnden som ger beslutsrekommendationer utgående från konsumentskyddslagstiftningen.

Rådgivningstjänsterna och nämndernas utlåtan är avgiftsfria.

13.3 Tingsrätt

(FAL 74 §)

Om försäkringstagaren eller ersättningssökanden inte nöjer sig med försäkringsbolagets beslut, kan han väcka talan mot försäkringsbolaget. Talan kan väckas antingen vid tingsrätten på sakägarens hemort i Finland eller vid tingsrätten på försäkringsbolagets hemort eller vid tingsrätten på orten där skadan inträffade, om inte annat framgår av internationella avtal som Finland ingått. Talan med anledning av försäkringsbolagets beslut ska väckas inom tre år efter att sakägaren fått skriftligt besked om försäkringsbolagets beslut och denna tidsfrist. Efter att tidsfristen löpt ut går rätten att väcka talan förlorad.

Handläggning vid nämnder avbryter preskriberingen av rätten att väcka talan.

14 Försäkringsbolagets regressrätt

14.1 Försäkringsbolagets regressrätt mot tredje part

(FAL 75 §)

Den försäkrades rätt till skadeersättning från ersättningskyldig tredje part övergår på försäkringsbolaget upp till det ersättningsbelopp som försäkringsbolaget betalat. Med stöd av regressrätten kan försäkringsbolaget vid personförsäkring endast kräva de kostnader och förluster av förmögenhet som sjukdom eller olycksfall orsakat.

Om skadan har orsakats av tredje part som privatperson, arbetstagare, tjänsteman eller annan person som enligt 3 kap. 1 § i skadeståndslagen jämställs med dessa, uppstår för försäkringsbolaget regressrätt hos ifrågavarande person endast om denna orsakat försäkringsfallet uppsåtligt eller av grov oaktsamhet eller om han är ersättningskyldig oberoende av oaktsamhet.

I försäkringar där försäkringsobjektet är ett motorfordon uppstår för försäkringsbolaget oberoende av vad som ovan nämnts regressrätt även hos denne som orsakat skadan

1. av oaktsamhet vid framförande av fordon som olovligt tagits i bruk
2. när han framfört försäkringsobjektet i ett sådant tillstånd att alkoholhalten i hans blod under eller efter färden uppgick till minst 1,2 promille eller han hade minst 0,53 milligram alkohol per liter i sin utandningsluft
3. när han framfört försäkringsobjektet under påverkan av alkohol eller annat rusmedel eller under påverkan av både alkohol och annat rusmedel att hans förmåga till felfria prestationer var kännbart nedsatt.

14.2 Försäkringsbolagets regressrätt hos försäkringstagaren, den försäkrade eller med honom jämförbar person vid skadeförsäkring

(FAL 75 §)

Försäkringsbolaget har rätt att helt eller delvis återkräva den ersättning som bolaget utbetalat till en försäkrad som avses i punkt 17.1 av en sådan försäkringstagare, försäkrad eller med honom i enlighet med punkt 8 jämförbar person, som har framkallat försäkringsfallet (punkt 7) eller försummat sin skyldighet i enlighet med punkterna nedan:

- 2.2 (upplysningsplikt innan försäkringsavta-

let ingås)

- 5.2 (upplysningsplikt om ökning av risken)
- 6.1 (skyldighet att iaktaga säkerhetsföreskrifterna)
- 6.2 (skyldighet att avvärja och begränsa skada).

Med stöd av sin regressrätt får försäkringsbolaget återkräva den ersättning som utbetalas i sin helhet, om försäkringsbolaget på de grunder som nämns i punkterna 2.2, 5.2, 6 och 7 skulle vara fritt från ansvar eller vara berättigat att förvägra ersättning. Om ersättningen skulle ha sänkts i enlighet med punkterna ovan får försäkringsbolaget återkräva den del av ersättningen som motsvarar sänkningen.

15 Ändring av försäkringsavtalet

15.1 Ändring av avtalsvillkor inom skadeförsäkringen under försäkringsperioden

(FAL 18 §)

Försäkringsbolaget har rätt att under försäkringsperioden ändra försäkringspremie eller andra avtalsvillkor så att de motsvarar nya omständigheter om

1. försäkringstagaren eller den försäkrade försummat sin i punkt 2.2 avsedda skyldighet att lämna uppgifter; eller
2. ändring som avses i punkt 5.2 inträffat under försäkringsperioden i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit till försäkringsbolaget då försäkringsavtalet ingicks eller som antecknats i försäkringsbrevet.

Efter att ha fått meddelandet om ovan nämnda faktorer sänder försäkringsbolaget utan obefogat dröjsmål uppgift om hur och från vilken tidpunkt försäkringspremien eller andra avtalsvillkor ändras.

I meddelandet anges att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen.

15.2 Ändring av avtalsvillkor inom personförsäkringen under försäkringsperioden

(FAL 20 §, 27 §)

Försäkringsbolaget har rätt att under försäkringsperioden ändra premie eller andra avtalsvillkor så att de motsvarar de verkliga eller de ändrade omständigheterna om

1. försäkringstagaren eller den försäkrade uppsåtligt eller av oaktamhet, som inte kan anses ringa, försummat sin upplysningsplikt i punkt 2.2 och försäkringsbolaget, om korrekt och fullständig information skulle ha getts, skulle ha beviljat försäkringen endast mot högre premie eller på andra villkor än avtalat; eller
2. försäkringstagaren eller den försäkrade har förfarit svikligen vid uppfyllandet av upplysningsplikten i punkt 2.2 och försäkringen trots detta är bindande för försäkringsbolaget på grund av förlikning av påföljderna av försummelsen i enlighet med punkt 2.2.2 eller
3. ändring som avses i punkt 5.3 skett under försäkringsperioden i de omständigheter som försäkringstagaren eller den försäkrade meddelat försäkringsbolaget vid ingåendet av avtalet och om försäkringsbolaget, om korrekt information skulle ha getts, skulle ha beviljat försäkringen endast mot högre premie eller på andra villkor i det fall att omständigheten som hänför sig till den försäkrade skulle ha motsvarat ändringen redan när försäkringen beviljades.

Efter att ha fått kännedom om en faktor ovan sänder försäkringsbolaget till försäkringstagaren utan obefogat dröjsmål ett meddelande om att premien eller villkoren ändras.

I meddelandet anges att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen.

15.3 Ändring av avtalsvillkor vid övergång till ny försäkringsperiod

15.3.1 Anmälningsförfarande

(FAL 19 § och 20 a §)

Försäkringsbolaget har rätt att vid utgången av försäkringsperioden ändra försäkringsvillkor, -premie samt andra avtalsvillkor om grunden för ändringen ligger i

- ny eller ändrad lagstiftning eller myndighetsbestämmelse
- en oförutsedd ändring i omständigheterna (t.ex. internationell kris, exceptionell naturhändelse, storolycka)
- indexförändring som påverkar försäkringen
- ändring i skadekostnad.

Försäkringsbolaget har dessutom rätt att i villkoren göra smärre ändringar som inte inverkar på försäkringens centrala innehåll.

Om försäkringsbolaget inför ändringar avsedda i punkt 15.3 i försäkringsavtalet ska försäkringsbolaget i samband med premiefakturan sända försäkringstagaren ett meddelande om hur premien eller övriga avtalsvillkor ändras. I meddelandet anges att försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen. Vid skadeförsäkring träder ändringen i kraft från och med ingången av den försäkringsperiod och vid personförsäkring från och med ingången av den premieperiod, eller om premieperioden är kortare än ett år eller den inte har avtalats, från och med ingången av det kalenderår, som först följer efter att det förlöpt en månad från och med det att meddelandet skickades.

15.3.2 Ändringar som förutsätter att försäkringen sägs upp

Om försäkringsbolaget ändrar försäkringsvillkor, premier eller andra avtalsvillkor i andra fall än de som nämns i punkt 15.3.1 eller ur försäkringen slopar en kraftigt marknadsförd förmån, ska försäkringsbolaget säga upp försäkringen att upphöra vid utgången av försäkringsperioden. Uppsägningen sker skriftligt minst en månad före utgången av försäkringsperioden.

16 Försäkringsavtalets upphörande

16.1 Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen

(FAL 12 §)

Försäkringstagaren har rätt att när som helst under försäkringsperioden säga upp försäkringen. Uppsägningen ska ske skriftligt. Uppsägning på annat sätt är ogiltig. Om försäkringstagaren inte fastställt tidpunkt för upphörandet, upphör försäkringen när den skriftliga uppsägningen lämnats in eller sänts till försäkringsbolaget.

Uppsägningsrätt föreligger dock inte om den avtalade giltighetstiden för försäkringsavtalet är kortare än 30 dagar.

16.2 Försäkringsbolagets rätt att säga upp skadeförsäkringen under försäkringsperioden

(FAL 15 §)

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp försäkringen att upphöra under försäkringsperioden om

1. försäkringstagaren eller den försäkrade gett felaktiga eller bristfälliga uppgifter innan försäkringen beviljades och om försäkringsbolaget med kännedom om rätta omständigheter inte skulle ha beviljat försäkringen
2. förändring som väsentligt ökar risken inträffat under försäkringsperioden och som försäkringsbolaget inte kan anses ha beaktat i de förhållanden som försäkringstagaren eller den försäkrade uppgivit till försäkringsbolaget då försäkringsavtalet ingicks eller som antecknats i försäkringsbrevet
3. den försäkrade uppsätligt eller av grov vårdslöshet underlåtit att följa säkerhetsföreskrifterna
4. den försäkrade uppsätligt eller av grov vårdslöshet orsakat försäkringsfallet eller
5. den försäkrade har efter försäkringsfallet i bedrägligt uppsåt gett försäkringsbolaget felaktiga eller bristfälliga uppgifter som är av betydelse för fastställandet av försäkringsbolagets ansvar.

16.3 Försäkringsbolagets rätt att säga upp personförsäkringen under försäkringsperioden

(FAL 17 §)

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp försäkringen att upphöra under försäkringsperioden om

1. försäkringstagaren eller den försäkrade uppsätligt eller av oaktsamhet som inte kan anses ringa, försummat sin upplysningsplikt i punkt 2.2 och försäkringsbolaget inte skulle ha beviljat försäkringen om korrekta och fullständiga svar hade erhållits;
2. försäkringstagaren eller den försäkrade har förfarit svikligen vid uppfyllandet av upplysningsplikten i punkt 2.2 och försäkringsavtalet trots det är bindande för försäkringsbolaget på grundval av den ifrågavarande punkten;
3. ändring som avses i punkt 5.3 skett under försäkringsperioden i de omständigheter som försäkringstagaren eller den försäkrade meddelat försäkringsbolaget vid ingåendet av avtalet och om försäkringsbolaget, om korrekt information hade getts, inte hade beviljat försäkringen i det fall att omständigheten som hänför sig till den försäkrade skulle ha motsvarat ändringen redan när försäkringen beviljades;
4. den försäkrade orsakat försäkringsfallet uppsätligen;
5. den försäkrade har efter försäkringsfallet i bedrägligt uppsåt gett försäkringsbolaget fel-

aktiga eller bristfälliga uppgifter som är av betydelse för fastställandet av försäkringsbolagets ansvar.

16.4 Uppsägning av gruppförmänsförsäkring

(FAL 17 b §)

Om försäkringstagaren för gruppförmänsförsäkringen säger upp sig eller sägs upp från medlemskap i gruppen upphör gruppförmänsförsäkringen. Försäkringsbolaget underrättar försäkringstagaren skriftligt om uppsägningsgrunden och -tidpunkten. Försäkringen upphör att gälla tidigast inom en månad från att meddelandet sänts.

16.5 Försäkringsbolagets uppsägningsförfarande

(FAL 15 § och 17 §)

Försäkringsbolaget utför uppsägningen skriftligt utan obehövt dröjsmål efter att ha fått kännedom om den grund som berättigar till uppsägning. Grunden för uppsägningen anges i uppsägningsmeddelandet. Försäkringen upphör att gälla inom en månad från att meddelandet om uppsägningen sänts. Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen till följd av försummad premiebetalning fastställs i enlighet med punkt 4.2.

16.6 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen vid utgången av försäkringsperioden

(FAL 16 §)

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp försäkringen att upphöra vid utgången av försäkringsperioden. Uppsägningen sker skriftligt minst en månad före utgången av försäkringsperioden.

16.7 Försäkringsbolagets rätt att säga upp personförsäkringen vid utgången av premieperioden

(FAL 17 a §)

Försäkringsbolaget har rätt att säga upp försäkringen att upphöra vid utgången av premieperioden. Om premieperioden är kortare än ett år eller om premieperiod inte avtalats har försäkringsgivaren på motsvarande sätt rätt att säga upp försäkringen att upphöra endast vid utgången av kalenderåret. Uppsägningen sker skriftligt senast en månad innan premieperioden upphör eller, om premieperiod inte avtalats, senast en månad före

kalenderåret upphör. Grunden för uppsägningen anges i meddelandet. Försäkringen sägs dock inte upp på grund av att den försäkrades hälsotillstånd försämrats efter det att försäkringen tecknades eller på grund av att ett försäkringsfall inträffat.

16.8 Byte av ägare vid skadeförsäkring

(FAL 63 §)

Skadeförsäkringsavtalet upphör om den försäkrade egendomen till följd av en rättshandling övergår till annan ny ägare än försäkringstagaren själv eller hans dödsbo. Den nya ägaren av egendomen har dock rätt till ersättning om försäkringsfall inträffar inom 14 dagar efter att äganderätten överförs om han inte själv tecknat försäkring för egendomen.

Om till egendomsförsäkringen kopplats andra försäkringar, såsom ansvars-, rättsskydds- eller avbrottsförsäkring, upphör ett sådant försäkringsavtal omedelbart när egendomen överförs till den nya ägaren.

17 Rättigheter för tredje part vid skadeförsäkring

17.1 Övriga försäkrade vilkas egendom täcks av försäkringen

(FAL 62 §)

Utöver vad som i övrigt fastställs om ”Försäkrade” i dessa försäkringsvillkor är en egendomsförsäkring i kraft till förmån för ägaren, den som köpt egendomen med äganderättsförbehåll och den som har panträtt och retentionsrätt i egendomen samt även i övrigt till förmån för den som bär risken för egendomen.

17.2 Den försäkrades ställning vid inträffat försäkringsfall

(FAL 65 §)

För sänkning eller vägran av ersättning åberopar försäkringsbolaget försäkringstagarens eller den försäkrades försummelse att lämna uppgifter (punkt 2.2) eller meddela om riskökning (punkt 5.2) gentemot i föregående punkt avsedd försäkrad endast i det fall att försäkrad som avses i punkt 17.1 före försäkringsfallet var medveten om eller borde ha varit medveten om försäkringstagarens eller annan försäkrads förfarande. Varje försäkrad har på grund av försäkringsfall rätt till

ersättning. Försäkringstagaren får dock med bindande verkan för den försäkrade underhandla med försäkringsbolaget samt lyfta ersättningen utom i det fall att den försäkrade namngetts i avtalet eller han själv meddelat att han bevakar sin rätt eller det är fråga om inteckningshavares rätt till andel av ersättning.

17.3 Preferens vid ersättning

(FAL 66 §)

Om egendomsförsäkringen gäller till förmån för person som har panträtt på egendomen som garanti för fordran, har han, även om fordran inte förfallit, rätt till sin andel av ersättningen före ägaren om ägaren inte reparerat skadan eller ställer garanti för reparationen. Vad som här sagts gäller också till förmån för person som har rätt att innehålla egendom som garanti för förfallen fordran. Ägaren har rätt till sin andel av ersättningen före köpare av egendom på retentionsvillkor. För inteckningshavares rätt till andel av ersättning gäller det som fastställts angående inteckningshavares rätt till försäkringsersättning.

17.4 Skadelidandes rätt till ersättning vid ansvarsförsäkring

(FAL 67 §)

Den skadelidande har vid ansvarsförsäkring rätt att kräva ersättning enligt försäkringsavtalet direkt från försäkringsbolaget om den försäkrade försetts i konkurs eller annars är insolvent.

Om ersättningsanspråk tillställs försäkringsbolaget, ska försäkringsbolaget meddela detta till den försäkrade utan obefogat dröjsmål samt reservera honom rätten att framföra sin redogörelse över försäkringsfallet. Den försäkrade ska också få uppgift om hur ärendet utvecklats. Om försäkringsbolaget godkänner den skadelidandes ersättningsanspråk, binder detta inte den försäkrade.

17.5 Den skadelidandes rätt till sökande av ändring vid ansvarsförsäkring

(FAL 68 §)

Den skadelidande har rätt att med anledning av försäkringsbolagets ersättningsbeslut väcka talan mot försäkringsbolaget eller hänskjuta ärendet till prövning av Försäkringsnämnden eller konsumenttvistenämnden i enlighet med punkt 13.

18 Hantering av skadeuppgifter

LokalTapiola överlåter uppgifter om de anmälda skadefallen till försäkringsbolagens gemensamma skaderegister.

Samtidigt kontrollerar LokalTapiola vilka skador som har anmälts till andra försäkringsbolag. LokalTapiola använder uppgifterna i samband med ersättningsprocessen endast för att hindra kriminella gärningar mot försäkringsbolagen.

LokalTapiola spelar in alla samtal som hänför sig till ersättningsärenden.

LokalTapiola Ömsesidigt Försäkringsbolag
(FO-nummer 0211034-2)
och LokalTapiolas regionbolag

www.lahitapiola.fi

